

BERNARDUSSCHOOL

Schoolondersteuningsprofiel

2022 - 2026

Versie schooljaar 2022-2023

Inhoud

INLEIDING	4
ALGEMENE GEGEVENS	5
ONDERWIJSVISIE	5
<i>Eigenaarschap</i>	5
<i>Groei</i>	5
<i>Plezier</i>	5
<i>Samen</i>	5
LEERLINGPOPULATIE	6
UITSTROOMGEGEVENS	8
<i>Fundamenteel niveau</i>	8
<i>Streefniveau</i>	8
<i>Schooladviezen</i>	9
HOOFDSTUK 1 SCHOOLANALYSE: RESULTATEN COGNITIEF EN SOCIAAL- EMOTIONEEL	10
HOOFDSTUK 2 SCHOOLAMBITIES.....	11
2.1 SCHOOLAMBITIES M.B.T. UITSTROOMNIVEAUS	11
2.2 SCHOOLAMBITIES M.B.T. RESULTATEN METHODE-ONAFHANKELIJKE TOETSING	11
2.3 SCHOOLAMBITIES M.B.T. COMPETENTIES VAN LEERLINGEN	12
2.4 SCHOOLAMBITIES M.B.T. LEERKRACHTCOMPETENTIES	12
HOOFDSTUK 3 KWALITEITSZORG: PLANMATIG WERKEN	13
3.1 1-ZORGRROUTE	13
3.2 GROEPSPLANNEN EN DOELENPLANNERS	14
<i>Groepsplannen technisch lezen, spelling en begrijpend lezen</i>	14
<i>Doelenplanners rekenen</i>	14
3.3 VROEGTIJDIG SIGNALEREN	15
3.4 HANDELINGSPLANNEN	15
3.5 GROEPSBESPREKING	15
3.6 GROEPSOVERZICHT: DE ONDERWIJS- EN ONDERSTEUNINGSBEHOEFTEEN	16
3.7 SCHOOLANALYSE	17
3.8 ZICHT OP ONTWIKKELING.....	17
3.9 IB – JAARCALENDER	18
HOOFDSTUK 4 BASISKWALITEIT, BASISONDERSTEUNING EN EXTRA ONDERSTEUNING	19
4.1 EXTRA ONDERSTEUNING.....	20
4.2 ONDERWIJSAANBOD	22
4.2.1. <i>Rekenen</i>	22
4.2.2. <i>Taal/spelling</i>	22
4.2.3. <i>Technisch lezen</i>	23
4.2.4. <i>Begrijpend luisteren (1-2-3) en begrijpend lezen (4-8)</i>	23
4.2.5. <i>Wereldoriëntatie</i>	24
4.2.6. <i>Thematisch werken in groep 1-2</i>	24
4.2.7. <i>Burgerschapsvorming</i>	25
4.2.8. <i>Meer- en hoogbegaafde leerlingen</i>	25
4.2.9. <i>Kunstzinnige- en culturele vorming</i>	27
4.3. LEERTIJD	28
4.4. DIDACTISCH HANDELEN.....	30
4.4.1. <i>Lesmodel</i>	30
4.4.2. <i>Materialen bij het lesmodel</i>	31
4.4.3. <i>Leerkrachtgedrag per lesfase</i>	31
4.5. PEDAGOGISCH HANDELEN EN PEDAGOGISCH KLIMAAT	33
4.5.1. <i>Basisondersteuning pedagogisch handelen</i>	33
4.5.2. <i>Veiligheid</i>	33

4.5.3. <i>Vertrouwenspersoon</i>	34
4.5.4. <i>Prevalentie van gedrag</i>	34
4.6. KLASSENMANAGEMENT	36
4.6.1. <i>Ruimte</i>	36
4.6.2. <i>Tijd</i>	36
4.6.3. <i>Activiteit</i>	36
4.7 EIGEN LEERLIJN (IN DE BASISONDERSTEUNING)	37
4.8 AANVRAGEN VAN EXTRA ONDERSTEUNING IN HET VOORTGEZET ONDERWIJS	37
HOOFDSTUK 5 EXPERTISE EN PROFESSIONALISERING	38
HOOFDSTUK 6 SAMENWERKINGSPARTNERS	39
6.1 KETENPARTNERS	39
6.2 KERNTeam ONDERWIJS EN JEUGDHULP	39
HOOFDSTUK 7 ONDERSTEUNINGSMIDDELEN	40

Inleiding

Een schoolondersteuningsprofiel is een dynamisch instrument; een handvat voor ouders, leerkrachten en de school om praktisch vorm te geven aan passend onderwijs. De schoolondersteuningsprofielen van PO, SBO en SO scholen gezamenlijk leveren een onderwijscontinuüm op, waarmee wij in het *Samenwerkingsverband Zuid-Kennemerland* alle leerlingen een passend onderwijsaanbod kunnen geven.

Het schoolondersteuningsprofiel omschrijft de basisondersteuning van de school, geformuleerd in een basisaanbod, breedteaanbod, plusaanbod en eventueel een diepteaanbod. Het breedte- en het diepteaanbod is een intensivering van de onderwijsaanpak van het basisaanbod. Het schoolondersteuningsprofiel geeft zodoende zicht op het onderwijsaanbod voor alle leerlingen in de school. De basisondersteuning wordt beschreven in termen van onderwijsaanbod, leertijd, didactisch handelen van de leerkrachten, pedagogisch klimaat en klassenmanagement.

Daarnaast beschrijft het schoolondersteuningsprofiel de ambities van de school. Ook wordt beschreven welke expertise in de school aanwezig is en welke expertise er verder ontwikkeld kan worden. Dit heeft een consequentie voor scholing van de leerkrachten. Ook de inzet van de ondersteuningsmiddelen om passend onderwijs mogelijk te maken op de school wordt beschreven.

Dit ondersteuningsprofiel bestaat zodoende uit de volgende onderdelen:

- Resultaten (didactisch en sociaal- emotioneel gebied) en schoolanalyse
- Schoolambities
- Kwaliteitszorg: planmatig werken
- Basiskwaliteit en basisondersteuning
 - het onderwijsaanbod (beschreven in methodieken)
 - de gestelde leertijd
 - het didactisch handelen
 - het pedagogisch handelen en klimaat
 - het klassenmanagement

Jaarlijks vindt er een evaluatie plaats van de werking van dit schoolondersteuningsprofiel in de maand juni. De opbrengsten van de evaluatie worden jaarlijks verwerkt in het profiel door IB en directie en vanuit deze actuele stand van zaken wordt continu vier jaar vooruit gekeken.

Het schoolondersteuningsprofiel staat nauw in verbinding met het schoolplan en de meerjarenplanning van de school. Eventuele streefpunten kunnen aangegeven worden en m.b.t. knelpunten kan er gezocht worden naar oplossingen. Bij de evaluatie gaat het erom dat we aangeven of en in hoeverre de gewenste resultaten worden bereikt als gevolg van de gekozen organisatie en de inhoud van het schoolondersteuningsprofiel.

Algemene gegevens

Contactgegevens van de school

School	Sint Bernardusschool
Brinnummer	16GV
Adres	Bernard Zweersstraat 1 2033 DE Haarlem
Telefoon	023 533 33 37
E-mail	marian.barzilay@twijs.nl
Website school	http://sintbernardusschool.nl/
Naam directeur	Marian Barzilay
Schoolbestuur	Stichting TWijs
Samenwerkingsverband	Passend Onderwijs Zuid- Kennemerland

Onderwijsvisie

De missie van de Sint Bernardusschool is het ontwikkelen en ontdekken van talent. Onze visie bestaat uit vier kernwaarden, namelijk eigenaarschap, groei, plezier en samen.

Eigenaarschap

Op de Sint Bernardusschool stimuleren wij leerlingen om autonome keuzes te maken en hiervoor verantwoordelijkheid te dragen. Door samen met leerlingen doelen te stellen, zijn leerlingen (mede-) eigenaar van hun leerproces. Daarbij gaan wij uit van de kwaliteiten van leerlingen en stimuleren wij het zelfvertrouwen.

Groei

Op de Sint Bernardusschool staan wij voor onderwijs dat aansluit op de veranderende maatschappij. Door kennis, vaardigheden en ervaringen willen wij ieder kind voorbereiden op het wereldburgerschap.

Plezier

Op de Sint Bernardusschool vinden wij het belangrijk dat leerlingen met plezier naar school gaan. Wij creëren een rijke leeromgeving die aansluit op de belevingswereld van de leerlingen en dagen hen bovendien uit om de wereld te ontdekken.

Samen

Op de Sint Bernardusschool zijn wij als team, ouders en leerlingen samen verantwoordelijk voor een fijne en vertrouwde omgeving waarin iedere leerling zich kan ontwikkelen. Wij staan voor een open cultuur waarin we met en van elkaar leren.

Leerlingpopulatie

De Sint Bernardusschool is een interconfessionele basisschool, gevestigd aan de Bernard Zweersstraat 1, in Haarlem. De school ligt in de wijk Haarlem – Oost. De school is onderdeel van Stichting TWijs.

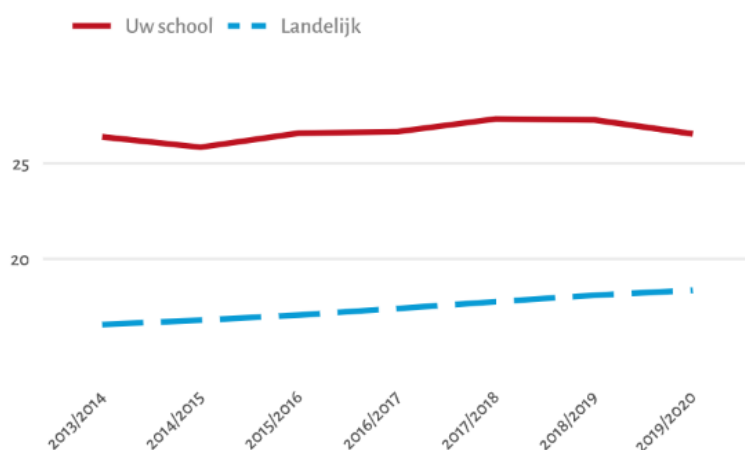
De leerlingpopulatie op de Sint Bernardusschool is een goede afspiegeling van de wijk. Dit wil zeggen dat wij een sociaal- economische en culturele diversiteit kennen in de school; van laagopgeleide tot hoogopgeleide ouders en verschillende culturele achtergronden. Zichtbaar is dat de leerlingpopulatie aan verandering onderhevig is, vanwege de nieuwbouw en pluriformiteit in de wijk.

De schoolweging neemt af en het spreidingsgetal neemt toe. Het driejaarsgemiddelde van de schoolweging over de schooljaren 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 is volgens het CBS 30,60.

De school kent op 01-02-2023 in totaal 15 groepen en telt 377 leerlingen.

	2019 - 2020	2020 - 2021	2021-2022	2022 - 2023
Leerlingaantal	337 (per 1-10-20)	350 (per 1-10-21)	369 (per 1-2-22)	377 (per 1-2-23)
Schoolweging	31,54	30,66	29,60	
Spreidingsgetal	7,46	7,58	7,75	

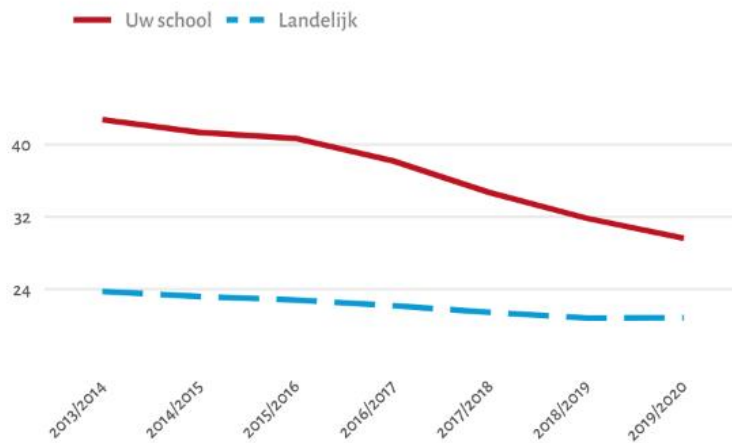
De samenstelling van de leerlingpopulatie kan verder geduid worden met een aantal kenmerken. Hieronder wordt het percentage beschreven van leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond, leerlingen met ouders met een laag inkomen, leerlingen uit eenoudergezinnen en leerlingen met een gewicht. De gegevens zijn afkomstig van het rapport van het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek van oktober 2021 (NRO).

Figuur 1.1 Leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond. Op basis van de schooljaren 2013/2014 t/m 2019/2020¹

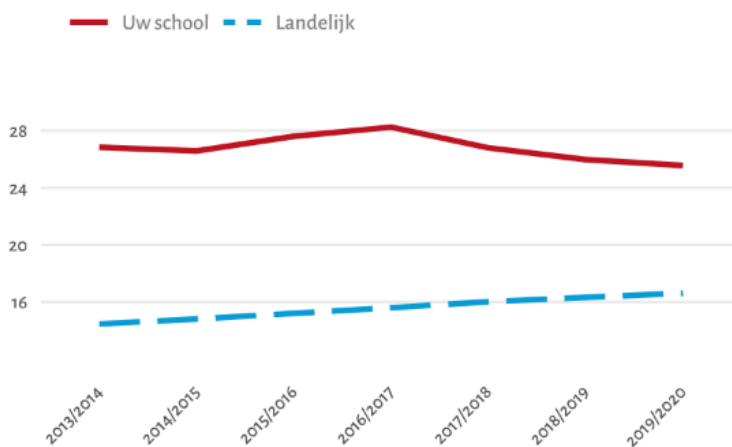
Figuur 1.1 toont het percentage leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond over de afgelopen jaren op uw school. Leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond zijn eerste- en tweede generatie migranten uit niet-westerse herkomstlanden. Landelijk ligt het percentage leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond de afgelopen jaren rond de 18%. In het schooljaar

2019/2020 heeft 27% van onze leerlingen een niet-westerse migratieachtergrond. Dat is hoger dan het landelijk gemiddelde.

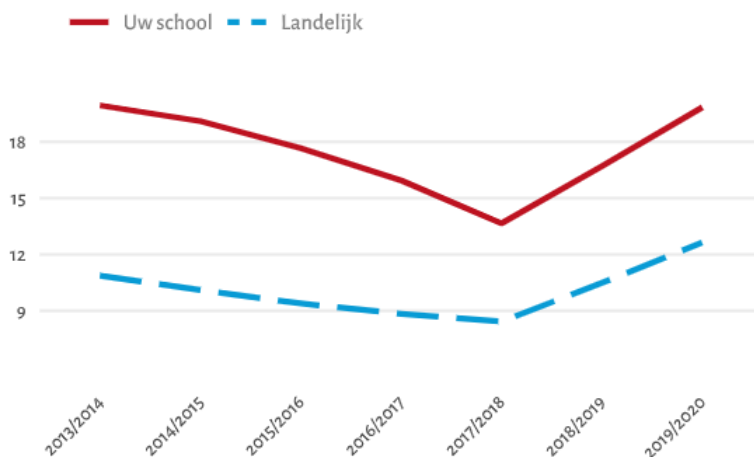
Figuur 1.2 Leerlingen met ouders met een laag inkomen. Op basis van de *schooljaren* 2013/2014 t/m 2019/2020²

In Figuur 1.2 wordt het percentage leerlingen afkomstig uit gezinnen met relatief lage inkomens gepresenteerd. Leerlingen behoren tot deze groep indien ze uit een gezin komen waar het huishoudinkomen onder het modale inkomen ligt. Landelijk ligt het percentage leerlingen uit gezinnen met een relatief laag inkomen de afgelopen jaren rond de 21%. In het schooljaar 2019/2020 komt 30% van onze leerlingen uit een gezin met een laag inkomen. Dat is hoger dan het landelijk gemiddelde.

Figuur 1.3 Leerlingen afkomstig uit eenoudergezinnen. Op basis van de *schooljaren* 2013/2014 t/m 2019/2020⁴

Figuur 1.3 laat de trend zien van het percentage leerlingen dat afkomstig is uit een eenoudergezin. Landelijk ligt het percentage leerlingen uit een eenoudergezin in de laatste jaren op 17%. In het schooljaar 2019/2020 komt 26% van uw leerlingen uit een eenoudergezin. Dat is hoger dan het landelijk gemiddelde.

Figuur 1.4 Percentage gewichtenleerlingen. Op basis van de schooljaren 2013/2014 t/m 2019/2020⁵

Figuur 1.4 toont de ontwikkeling in het percentage gewichtenleerlingen. Met ingang van schooljaar 2018/2019 is de berekeningswijze van de gewichten gewijzigd. Op basis van deze nieuwe gewichtenregeling en schoolgewicht is het landelijke percentage leerlingen dat bijdraagt aan het schoolgewicht in schooljaar 2020/2021 13%. In het schooljaar 2019/2020 heeft uw school een percentage leerlingen dat bijdraagt aan het schoolgewicht van 20%. Dat is hoger dan het landelijk gemiddelde.

Uitstroomgegevens

Vanaf 1 augustus 2020 gebruikt de inspectie referentieniveaus om te bepalen of een school voldoende of onvoldoende presteert.

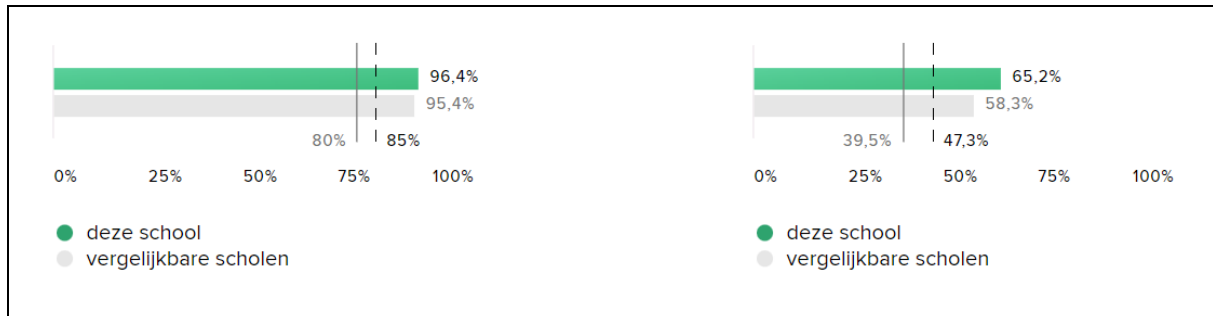
Fundamenteel niveau

Dit is het percentage leerlingen dat met de eindtoets het basisoniveau voor taal en rekenen behaalt. Dit wordt het fundamentele niveau of 1F genoemd. Iedere leerling zou dit niveau aan het einde van de basisschool moeten behalen. Voor alle basisscholen in Nederland is de signaleringswaarde (minimale waarde) voor het fundamentele niveau 85%.

Streefniveau

Dit is het percentage leerlingen dat met de eindtoets het hogere niveau voor taal en rekenen behaalt. Dit wordt het streefniveau of 2F (taal) en 1S (rekenen) genoemd. Het streven is dat zoveel mogelijk leerlingen dit niveau aan het einde van de basisschool behalen. Voor elke basisschool in Nederland is de signaleringswaarde (minimale waarde) voor het streefniveau apart bepaald.

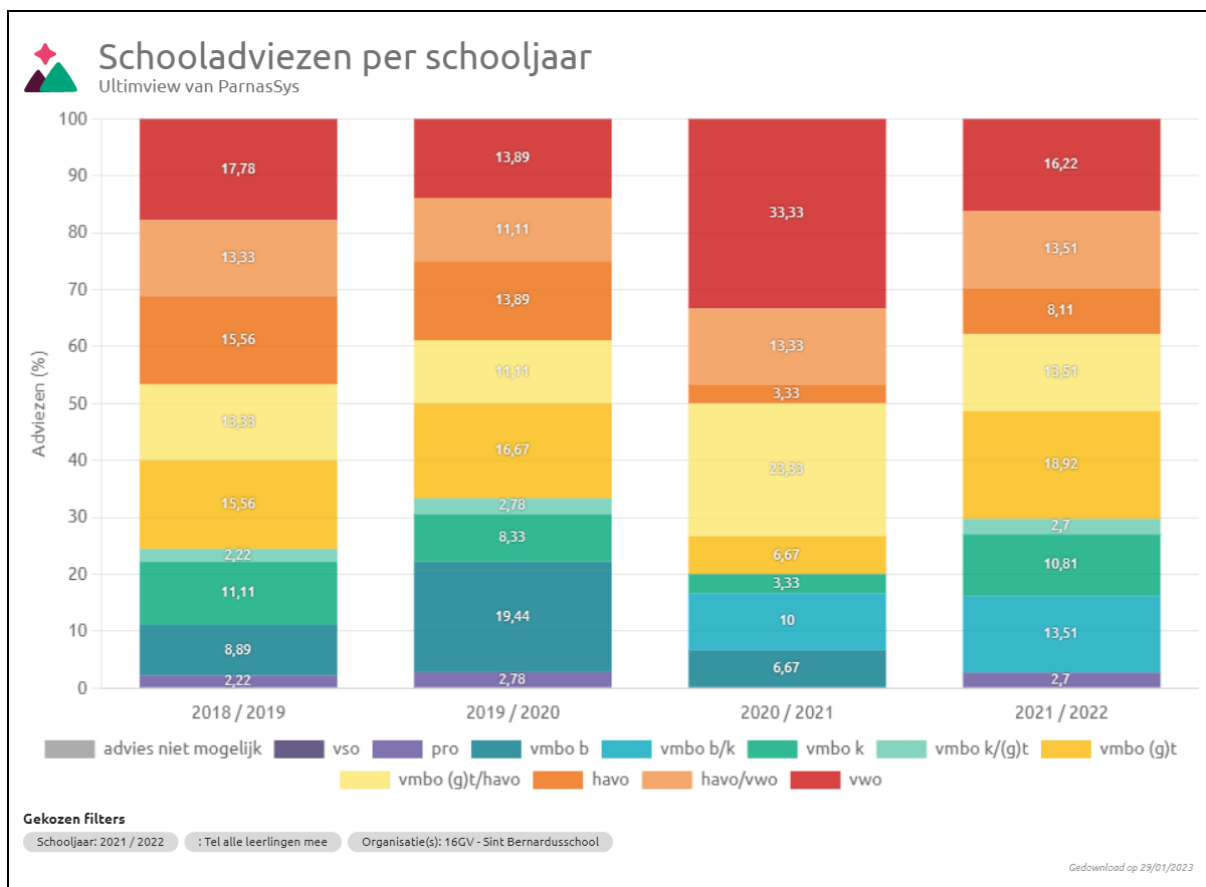
Figuur 1.5 geeft het driejaarsgemiddelde van het percentage minstens 1F- en 1S-niveau behaald. De school behaalt 96,4% op het 1F-niveau en 65,2% op het 1S-niveau over de afgelopen 3 schooljaren. Deze resultaten liggen boven de signaleringswaarde van de inspectie en boven de resultaten van vergelijkbare scholen. In hoofdstuk 3 wordt verder ingegaan op onze schoolambities.

Figuur 1.5: Resultaten 1F-niveau (links) en 1S-niveau (rechts), driejaarsgemiddelde (tot en met 2021-2022). Verkregen via DUO: <https://scholenopdekaart.nl/basisscholen/haarlem/26032/sint-bernardusschool/resultaten/>

Schooladviezen

Figuur 1.6 geeft de schooladviezen weer van de 2018 tot en met 2022.

Figuur 1.6 Schooladviezen per schooljaar van 2018 tot en met 2022. Verkregen via Ultimview van ParnasSys.

Hoofdstuk 1 Schoolanalyse: resultaten cognitief en sociaal-emotioneel

Om het onderwijs op een school te evalueren en de kwaliteit te borgen is het van groot belang dat opbrengsten van het onderwijs in kaart worden gebracht (Dijkstra & Janssens, 2012). Op de Bernardusschool werken wij systematisch aan het verbeteren van de opbrengsten van onze leerlingen. Het doel van de schoolanalyse is inzicht verkrijgen in de kwaliteit van het onderwijs op de Bernardusschool om vervolgens te komen tot actiepunten ter verbetering van de school. De PDCA-cyclus (plan, do, check, act) wordt op de Bernardusschool gebruikt op groeps- en schoolniveau om de kwaliteit te verbeteren en te borgen.

Per leerjaar wordt in de schoolanalyse gekeken naar de groei van de leerlingen en het leerjaar. De schoolanalyse wordt gedaan voor de didactische vakken technisch lezen (DMT), spelling, begrijpend lezen en rekenen. Tevens wordt gekeken naar de resultaten op sociaal-emotioneel gebied en de veiligheidsbeleving van de leerlingen.

De schoolanalyse 2021-2022 is een bijlage van dit schoolondersteuningsprofiel.

Hoofdstuk 2 Schoolambities

2.1 Schoolambities m.b.t. uitstroomniveaus

De Bernardusschool heeft ambities opgesteld met betrekking tot het uitstroomniveau van de leerlingen. Er wordt gekeken hoeveel leerlingen met een 1F en 2F/1S- niveau de school verlaten.

Schooljaar	Schoolweging 3- jrs	Percentage minstens 1F behaald 3-jrs	Percentage 1S/2F behaald 3-jrs	Landelijk gemiddelde 1F	Landelijk gemiddelde 1S/2F	Signaleringswaarde 1F	Signaleringswaarde 1S/2F
2019-2020	32,2	95,4 %	63,0 %	95,4 %	57,9 %	85 %	43,5 %
2020-2021	31,5	95,8 %	66,7 %	95,5 %	58,6 %	85 %	45,5 %
2021-2022	30,6	96,3 %	65,5 %	95,9 %	60,2 %	85 %	47,3 %

In de tabel hierboven zijn de driejaarsgemiddelden weergegeven van de schoolweging en het percentage 1F en 1S/2F behaald. We signaleren een trend van een dalende schoolweging en hierdoor een hogere signaleringswaarde op de 1S/2F-waarde. Hieronder beschrijven wij de behaalde resultaten per schooljaar op de IEP-eindtoets en stellen vervolgens de schoolambities op voor komende jaren.

	Taal		Rekenen		Percentage minstens 1F behaald	Percentage minstens 1S/2F behaald		
	Taalverzorging	Lezen	Rekenen					
	1F	2F	1F	2F	1F	1S		
2020-2021	95,8 %	62,5 %	98,2 %	87,5 %	95,8 %	79,2 %	97,2 %	76,3 %
2021-2022	92,6 %	48,1 %	96,3 %	70,4 %	96,3%	37 %	95,6 %	53,3 %
2022-2023								
Ambitie 2022-2023	100%	65%	100%	80%	100%	65%		

2.2 Schoolambities m.b.t. resultaten methode-onafhankelijke toetsing

Naast ambities op uitstroomniveau hanteert de school ook ambities m.b.t. resultaten op de methode- onafhankelijke toetsen van het leerlingvolgsysteem. Onze schoolnorm is een referentienorm. Wij hanteren hiervoor het gehele niveau II of hoger. De doelstelling van de school is om minimaal het niveau van een gemiddelde basisschool in Nederland te halen. De absolute norm is zodoende het landelijk gemiddelde: precies op de helft van het III - niveau. Dit betekent dat 50% van de leerlingen op of boven het landelijk gemiddelde scoort (niveau I, II en 10% hoogste kinderen niveau III).

De groep haalt minimaal de landelijk gemiddelde vaardigheidsscore en de landelijk gemiddelde vaardigheidsgroei. Als de groep op of boven de gemiddelde landelijke vaardigheidsscore scoort, dan is het doel voor de komende periode in ieder geval de gemiddelde landelijke vaardigheidsgroei. Als de school onder de gemiddelde landelijke vaardigheidsscore scoort, dan is het doel voor de komende periode dat de gemiddelde vaardigheidsgroei van de groep in ieder geval boven de landelijk gemiddelde vaardigheidsgroei ligt.

Op leerlingniveau stellen wij doelen op in termen van groei. De leerlingen moeten voldoende vaardigheidsgroei doormaken ten opzichte van het vorige

meetmoment. De vaardigheidssgroei van de leerlingen staat centraal; niet de vaardigheidsscore of het niveau. Deze groei werd tot en met 2023 bepaald aan de hand van het [Leerrendementoverzicht](#) van Onderwijsadvies. Deze leerrendementen zijn een indicatie van de gemiddelde groei op leerlingniveau. Anders gezegd: welk leerrendement heeft een leerling nodig om een volgend toetsmoment een zelfde niveau te halen? De leerrendementen kunnen uiteen lopen voor de niveaus I tot en met V. Met de overstap naar CITO Leerling in Beeld (2023-2024) is het Leerrendementoverzicht niet meer nodig; via de rapportage van CITO Leerling in Beeld is zichtbaar of een leerling voldoende groei heeft doorgemaakt.

2.3 Schoolambities m.b.t. competenties van leerlingen

Naast de basisvaardigheden/ kennis (taal en rekenen) vinden wij het belangrijk dat leerlingen meer vaardigheden ontwikkelen. De school heeft zodoende ook ambities geformuleerd op het gebied van sociaal- maatschappelijke en kunstzinnige- culturele competenties van haar leerlingen.

- De sociale en maatschappelijke competenties waarmee leerlingen het onderwijs verlaten zijn belangrijk om op een goede manier met anderen te kunnen samenleven, en nodig als fundament voor onze democratische samenleving. Belangrijke vaardigheden als zelfstandigheid/ zelfredzaamheid, goede communicatieve vaardigheden, samenwerken, creativiteit, kritisch denkvermogen en probleemoplossing zijn opgenomen in het onderwijsaanbod (21st century skilss). Op deze wijze willen wij onze leerlingen zo optimaal mogelijk toerusten op deelname aan de maatschappij.
- Het is tevens een ambitie van de school om leerlingen in acht jaar kennis te laten maken met alle kunstzinnige disciplines om haar leerlingen zo een brede basis te geven en talentontwikkeling te stimuleren.

2.4 Schoolambities m.b.t. leerkrachtcompetenties

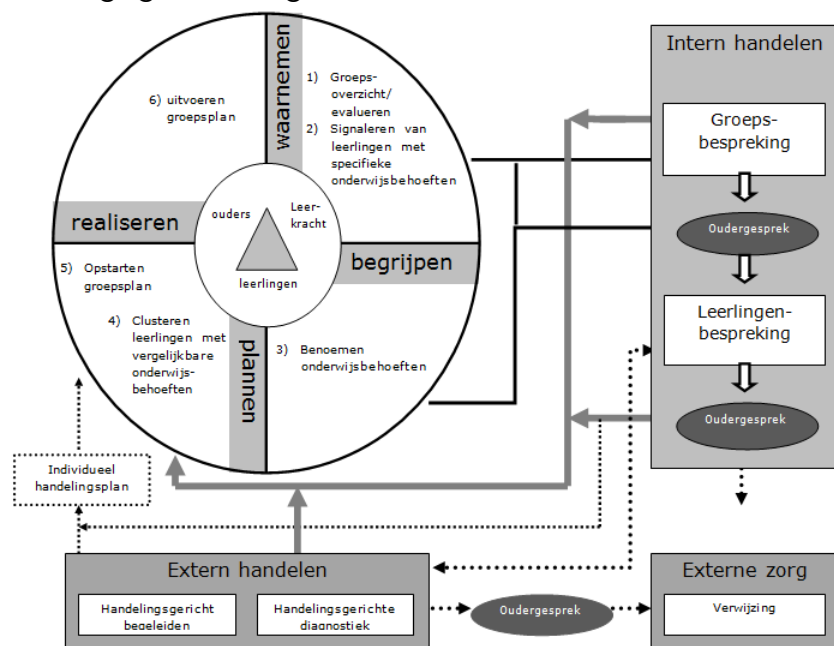
De Sint Bernardusschool heeft de ambitie om een hoog niveau van de basiskwaliteit- en ondersteuning te bieden. Dit schoolondersteuningsprofiel beschrijft het brede terrein van onderwijsondersteuning. Een goed toegeruste leerkracht op de Sint Bernardusschool beschikt naast vakkennis, vaardig klassenmanagement en algemene pedagogisch- didactische vaardigheden ook over vaardigheden waarmee leer- en ontwikkelingsproblemen (ook sociaal- emotioneel) vroegtijdig worden gesignaleerd. Onze leerkrachten zijn in staat effectief interventies te hanteren bij beginnende (gedrags)problematiek. Onze leerkrachten zijn tevens in staat om planmatig te werken aan de verbetering van de ontwikkelingskansen van de leerlingen. Er wordt gestreefd naar zo hoog mogelijke opbrengsten: het beste uit ieder kind halen.

De concrete uitwerking van deze schoolambities zijn weergegeven in het schoolplan.

Hoofdstuk 3 Kwaliteitszorg: planmatig werken

3.1 1-Zorgroute

De Sint Bernardusschool volgt de 1- zorgroute met daarin de cyclus van het handelingsgericht werken. De 1-zorgroute is de werkwijze waarop scholen de zorg op groeps- en schoolniveau vormgeven. Het handelingsgericht werken biedt een systematische manier van werken om het onderwijs af te stemmen op individuele onderwijsbehoeften van leerlingen (Pameijer & Van Beukering, 2006). De 1-zorgroute is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1.7 Cyclus van HGW (Pameijer & Van Beukering, 2006, p. 30).

Op schoolniveau en teambreed doorlopen we jaarlijks de PDCA- cyclus waarbij we ons onderwijsaanbod plannen/verbeteren, uitvoeren, leeropbrengsten meten en analyseren en de plannen bijstellen en verbeteren.

- **Plan:** We stellen doelen op kind-, groeps- en schoolniveau voor de komende periode van een half jaar. De leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften worden door de leerkracht geclusterd en een groepsplan wordt opgesteld. In het groepsplan is ook ruimte om speciale onderwijsbehoeften van leerlingen te noteren. Deze behoeften richten zich op gedrag, werkhouding en leerproblemen (bv. leerlingen met dyslexie; hierbij worden de aanpassingen genoteerd).
- **Do:** We voeren de geplande activiteiten uit om gestelde doelen te behalen.
- **Check:** Er wordt informatie over leerlingen verzameld via observaties, methodetoetsen, CITO -toetsen, gesprekken met leerlingen en hun ouders. Door middel van het afnemen van (tussen-/eind-)toetsen gaan we na of gestelde doelen zijn behaald. We stellen ons de vraag: waarom zijn de gestelde doelen wel/niet behaald? Wat moeten we voor de komende periode handhaven/wijzigen?
- **Act:** Op basis van deze evaluatie stellen we de doelen voor de komende periode van weer een half jaar vast om vervolgens de gehele cyclus

wederom te herhalen. Het groepsplan vormt voor de cyclus op kind- en groepsniveau de onderlegger.

3.2 Groepsplannen en doelenplanners

Groepsplannen technisch lezen, spelling en begrijpend lezen

Op de Sint Bernardusschool wordt gewerkt met een groepsplan van *eind naar midden* en van *midden naar eind*. Het plan wordt tussentijds geëvalueerd en bijgesteld wanneer nodig. Het groepsplan is een hulpmiddel om de vormgeving van het gedifferentieerde onderwijs te plannen. Er zijn twee groepsplannen per schooljaar per vakgebied. Er zijn groepsplannen voor de didactische gebieden technisch lezen, spelling en begrijpend lezen.

Het groepsplan maakt een indeling in een plus-, basis- en breedteaanbod. De specifieke onderwijsbehoeften van een specifieke leerling die in het groepsplan opgenomen zijn. Deze specifieke onderwijsbehoeften (SOB) zijn 'kleine' aanpassingen, te denken valt aan materialen en leerkrachtgedrag. Bijvoorbeeld: kleine kleurenklok op tafel, startronde altijd bij die desbetreffende leerling starten.

De concrete uitwerking van de groepsplannen is zichtbaar gemaakt in de dagplanning. In de dagplanning staat differentiatie vanuit de groepsplannen (bijvoorbeeld RALFI-lezen) en ad hoc differentiatie (op basis van observaties) aangegeven in de zogenoemde differentiatiekolom. In de reflectiekolom noteert de leerkracht de reflectie van de les en differentiatie. Leerkrachten plannen twee weken van te voren het aanbod van de groep.

Het format van de groepsplannen is een bijlage van dit schoolondersteuningsprofiel. Daarnaast wordt voor meer informatie over de groepsplannen verwezen naar de kwaliteitskaart groepsplannen.

Doelenplanners rekenen

Met ingang van het schooljaar 2022-2023 werken wij vanaf blok 4 van rekenen met een doelenplanner. De informatie over het werken met doelenplanners is afkomstig uit het boek *Werk doelgericht* vanuit je schoolambitie van Peters en Simons (2021). Een doelenplanner lijkt op een blokvoorbereiding: hij geeft een overzicht van de doelen die worden aangeboden binnen een blok van 4 weken van de methode *Wereld in Getallen*. Een doelenplanner is een overzicht dat leerkrachten helpt om doelgericht lessen in te plannen, waarbij de nadruk ligt op preventief werken en het beheersen van benodigde voorkennis. Wanneer je doelenplanners gebruikt, stap je af van de vaste niveaugroepen en werk je met flexibele niveaugroepen: leerlingen krijgen verlengde instructie per lesdoel in plaats van op niveau. Het wordt zodoende wordt gebruikt om een blok doelgericht te registeren, te plannen en te evalueren.

Vanaf blok 4 van het schooljaar 2022-2023 bereiden de leerkrachten hun lessen voor met de doelenplanner. Het is de schoolambitie om het groepsplan rekenen te vervangen door de doelenplanner. Dit proces is nog in ontwikkeling; om de HGW-cyclus goed te doorlopen is het nodig dat leerkrachten in de dagplanning instructiemomenten inplannen waarin zij werken aan een interventie (bijvoorbeeld: verlengde instructie op een langlopend sleepdoel). De doelenplanner bestaat standaard uit de blokdoelen, het moment van de vereiste beheersing en de benodigde voorkennis. Hieronder vult de leerkracht in of een lesdoel behaald wordt

door het grootste gedeelte van de groep en of er uitval is bij specifieke leerlingen. Doelen die op groeps- of leerlingniveau niet behaald zijn, worden ingepland om te remediëren; dit kan binnen het blok (bij de opeenvolgende lessen of bij de herhalingslessen 16, 17 en 18) of tijdens een extra ingepland moment.

3.3 Vroegtijdig signaleren

Het doel van het werken met de groepsplannen en doelenplanners is om vroegtijdig te signaleren, zodat er snel ingespeeld kan worden op mogelijke hiaten. Vanuit het LVS, methodegebonden toetsen en de dagelijkse observaties maakt de leerkracht een halfjaarlijks groepsplan waarop het dagelijkse aanbod is gebaseerd.

Indien een leerling op een bepaald vakgebied uitvalt of juist verrijking nodig heeft, maar d.m.v. bijvoorbeeld verlengde instructie, verrijking of extra materiaal, wordt de extra zorg voor deze leerling opgenomen in het groepsplan of de doelenplanner. De leerkracht geeft extra hulp/ instructie aan kinderen die dat nodig hebben. Hij of zij geeft deze extra begeleiding op basis van systematisch verkregen signaleringsgegevens uit toetsen en observaties.

3.4 Handelingsplannen

Op de Sint Bernardusschool worden individuele handelingsplannen voor technisch lezen opgesteld in groep 3 en 4. Deze handelingsplannen tonen het onderwijsaanbod voor leerlingen met achterstand op technisch lezen. Deze plannen, met evaluatie, worden gebruikt bij een doorverwijzing naar vergoede diagnostiek naar dyslexie ([Pedagogen Collectief](#)). De werkwijze is opgenomen in het leesprotocol. De handelingsplannen worden opgesteld in ParnasSys.

Tevens kan een individueel handelingsplan worden opgesteld op het gebied van gedrag. In dit plan worden onderwijs- en ondersteuningsbehoeften, methodiek en organisatie weergegeven. De werkwijze is opgenomen in het gedragsprotocol.

3.5 Groepsbespreking

Onderdeel van de 1-zorgroute is de groeps- en leerlingbespreking (Pameijer & Van tussen de leerkracht en de intern begeleider. Het schooljaar wordt opgedeeld in 2 periodes, van september tot en met januari en van februari tot en met juli. Er vindt vijfmaal per jaar een bespreking plaats:

1. September: bespreking van de start van het schooljaar en planning van de eerste onderwijsperiode
2. November: tussenevaluatie van de eerste periode
3. Februari: evaluatie van de eerste periode en planning van de tweede onderwijsperiode
4. April: tussenevaluatie van de tweede periode
5. Juli: evaluatie van de tweede periode en overdracht

In de groepsbespreking wordt besproken hoe de leerkracht het beste aan de onderwijsbehoeften van de leerlingen in de groep tegemoet kan komen. Ook worden de resultaten en opbrengsten geanalyseerd, successen gevierd en actiepunten/verbeterpunten opgesteld voor komende periode. De leerkracht is zelf eigenaar van de groepsbespreking en bereidt deze zelf ook voor door de groepsplannen te evalueren en het groepsbesprekingsformulier te bestuderen. Het groepsbesprekingsformulier is een bijlage van dit schoolondersteuningsprofiel.

De volgende drie vragen vormen de leidraad van de evaluatie van het gegeven onderwijs tijdens de groepsbespreking:

1. Wat werkt wel? Denk aan: didactisch handelen, differentiatie, pedagogisch klimaat in de klas, aangeboden leerstof, de bestede leertijd.
2. Wat werkt niet? Denk aan: didactisch handelen, differentiatie, pedagogisch klimaat in de klas, aangeboden leerstof, de bestede leertijd.
3. Welke acties ga je ondernemen om resultaten te verbeteren, wat zijn de acties voor het komende groepsplan? Denk aan de verdeling van de leerlingen over de verschillende niveaus (het gemiddelde niveau van de groep), de indeling en aanbod van de subgroepen, klassenmanagement, leerstofaanbod/ methodieken, leertijd, didactisch handelen.

Wanneer gekeken wordt naar de groep- en leerlingopbrengsten hanteren we in Parnassys de volgende overzichten:

- vaardigheidsgroei (per leerling en als groep als geheel)
- groepsanalyse (grafiek en trendanalyse)
- niet- methodetoetsverzamelstaat (vergelijking tussen toetsmomenten mogelijk)

Op basis van de besluiten in de besprekingen of naar aanleiding van de evaluatie van een handelings- of groepsplan kan besloten worden om externe hulp buiten de school te zoeken. Gedacht kan worden aan handelingsgerichte diagnostiek, consultatie en/of begeleiding.

3.6 Groepsoverzicht: de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften

Binnen het handelingsgericht werken staan de onderwijsbehoeften van leerlingen centraal. Het gaat er om wat dit kind van deze ouders, in deze klas, bij deze leraar, op deze school voor de komende periode nodig heeft. Hiervoor maakt de leerkracht een pedagogisch groepsoverzicht, waarbij wordt aangegeven welke onderwijsbehoeften van toepassing zijn. De onderwijsbehoeften van alle leerlingen worden benoemd in een groepsoverzicht alsmede de beschermende en belemmerende factoren en bijzonderheden (denk aan: thuissituatie). Het groepsoverzicht is een bijlage van dit schoolondersteuningsprofiel. Daarnaast wordt voor meer informatie over het groepsoverzicht verwezen naar de kwaliteitskaart groepsoverzicht. Het groepsoverzicht is een levend document dat de leidraad vormt voor het handelen van de leerkracht. Het cyclus proces van het groepsoverzicht:

- Bij de start van het schooljaar wordt het groepsoverzicht bestudeerd door de leerkracht. In de eerste periode tot de herfstvakantie staat kennismaking en groepsvorming centraal.
- In oktober/ november vindt de eerste afname van Kanvas (onderdeel Kanjertraining) plaats. Op basis van deze data wordt het groepsoverzicht aangevuld en/ of bijgesteld.
- In januari/ februari wordt het groepsoverzicht aangevuld en/of bijgesteld ter voorbereiding op de groepsbespreking.
- In april/ mei vindt de tweede afname van Kanvas plaats. Op basis van deze data wordt het groepsoverzicht aangevuld en/ of bijgesteld.
- In juni wordt het groepsoverzicht aangevuld en/of bijgesteld ter voorbereiding op de groepsbespreking.
- In juli vormt het groepsoverzicht de leidraad voor het overdrachtsgesprek tussen de huidige leerkracht en de nieuwe leerkracht.

3.7 Schoolanalyse

Eenmaal per jaar wordt een schoolzelfevaluatie gemaakt na de M-toetsen. Het doel van de schoolzelfevaluatie is inzicht verkrijgen in de kwaliteit van het onderwijs op de Sint Bernardusschool om vervolgens te komen tot actiepunten ter verbetering van de school. De analyse wordt gemaakt door de intern begeleider met input van de leerkrachten en schoolleiding. De analyse wordt jaarlijks besproken met het team. Tevens wordt het besproken met de kwaliteitszorgmedewerkers van stichting TWijs.

3.8 Zicht op ontwikkeling

Bij binnenkomst van de leerlingen op de Sint Bernardusschool wordt informatie verzameld over de kennis en vaardigheden. Dit gebeurt enerzijds door het entreegesprek met ouders en anderzijds door de overdracht met de voorschoolse voorzieningen (peuterspeelzalen en kinderdagverblijven).

De ontwikkeling van leerlingen in groep 1- 2 wordt gevolgd door het observatiesysteem KIJK. Dagelijks worden leerlingen geobserveerd en de leerkracht maakt aantekeningen in de reflectiekolom van de dagplanning. Twee keer per jaar (januari en juni) is een registratiemoment gepland. Er wordt van iedere leerling een registratie gemaakt in de KIJK- digitale omgeving op basis van de observaties, notities en reflecties van de voorgaande periode.

We werken met het leerlingvolgsysteem van CITO voor leerlingen van groep 3 tot en met 8 (3.0 toetsen). Vanaf schooljaar 2023-2024 vindt de overstap plaats naar CITO Leerling in Beeld. Met het leerlingvolgsysteem kunnen de ontwikkelingen op school-, groeps- en leerling niveau gevolgd worden. Gedurende het schooljaar wordt de ontwikkeling van de leerling gevolgd met methodegebonden toetsen en de methodeonafhankelijke toetsen van CITO. De resultaten worden ingevoerd in Parnassys. Alle toetsmomenten zijn gepland in de toetskalender en de wijze van afname staat beschreven in het toetsprotocol.

De IEP- eindtoets wordt in groep 8 gebruikt. Midden groep 8 vullen leerlingen zelf een Eigen Wijzer in; dit is een document waarin de aanstaande brugklas- leerling zelf invult (eigen woorden) wat hij/zij nodig heeft om zich prettig te voelen op de nieuwe school, bijvoorbeeld op het gebied van werken, leren en/ of belangrijke zaken/ gebeurtenissen die de nieuwe mentor moet weten. De Eigen Wijzer wordt door de leerkracht van groep 8 overgedragen naar de VO- school tijdens de warme overdracht. De warme overdracht zijn gesprekken tussen PO en VO waarin *alle* leerlingen mondeling worden overgedragen.

Sinds het schooljaar 2016- 2017 wordt gewerkt met Kanvas voor groep 3 tot en met 8, het leerlingvolgsysteem van Kanjertraining. Door het afnemen van de leerlingvragenlijst, leerkrachtvragenlijst, sociale veiligheidslijst en het sociogram wordt een beeld gevormd van het sociaal-emotioneel functioneren van de leerlingen. Kanvas wordt tweemaal per jaar afgenomen in oktober/november en april/mei. Op basis van de resultaten wordt het groepsoverzicht bijgesteld en worden acties door de leerkracht uitgevoerd.

De resultaten van de sociale veiligheidslijst worden uitgewisseld met de Inspectie van het Onderwijs. Met deze lijst voldoen wij aan de Wet Sociale Veiligheid. De volgende aspecten worden gemeten in deze lijst:

1. Het vóórkomen van incidenten op school (ondervindt agressie). Dit is de aantasting van sociale veiligheid (pesten etc.), psychische veiligheid (bedreigen etc.) en fysieke veiligheid (schoppen etc.).
2. Veiligheidsbeleving van leerlingen (Ik voel me veilig op school/op het plein etc.)
3. Welbevinden van leerlingen (Hoe prettig voel je je tussen je klasgenoten?)
4. Leerkracht treedt op (Vinden leerlingen dat de leerkracht goed optreedt?)
5. Angst voor agressie

In onderstaande tabel staan de stappen beschreven van het handelingsgericht werken in relatie tot de afname van Kanvas.

Stap 1: evalueren en het verzamelen gegevens	Het afnemen van de Kanvas-vragenlijsten.
Stap 2: signaleren	Het noteren van leerlingen met een opvallende of zorgwekkende score in het groepsoverzicht.
Stap 3: benoemen van onderwijsbehoeften	Het voeren van kindgesprekken en/of oudergespreken. Het formuleren van ondersteuningsbehoeften in het groepsoverzicht.
Stap 4: opstellen van een plan van aanpak	Het opstellen van een plan van aanpak voor specifieke leerlingen.
Stap 5: uitvoeren van het plan	Het uitvoeren van het plan door de leerkracht en leerling.

Tabel 1. Handelingsgericht werken volgens Kanvas (Kanjertaining, 2015).

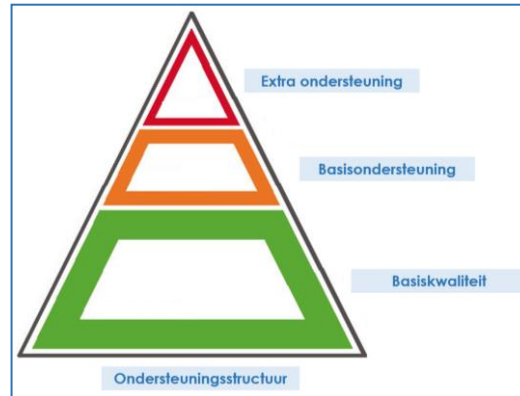
3.9 IB – jaarkalender

Ieder jaar wordt een ib- jaarkalender ontwikkeld voor de leraren van de Sint Bernardusschool. Deze onderwijskalender bevat per week de activiteiten gericht op onderwijs en kwaliteitszorg. De kalender kan worden opgevraagd bij de directie/ interne begeleiding.

Hoofdstuk 4 Basiskwaliteit, basisondersteuning en extra ondersteuning

In de ondersteuningsstructuur van de Sint Bernardusschool zijn drie aspecten van ondersteuning te onderscheiden. Er is een duidelijke samenhang tussen de verschillende aspecten.

Aspect 1	basiskwaliteit
Aspect 2	basisondersteuning
Aspect 3	extra ondersteuning

De basiskwaliteit vormt het fundament van de ondersteuningsstructuur van de school. Dit omvat het basisaanbod, het plusaanbod en het breedteaanbod van een school. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de basiskwaliteit en deze wordt gewaarborgd door de Inspectie. De eisen voor de basiskwaliteit zijn de wettelijke minimumeisen waaraan elke school moet voldoen.

De basisondersteuning is het geheel van preventieve en licht curatieve interventies die binnen de school worden uitgevoerd. De basisondersteuning geeft aan welk aanbod de school biedt voor groepen leerlingen die iets meer nodig hebben. Te denken valt aan een aanbod voor leerlingen met leesproblemen (RALFI-lezen) of leerlingen met een behoefte aan een verdiept arrangement in het onderwijsaanbod. Iedere school moet zijn basisondersteuning beschrijven, maar het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zuid-Kennemerland definieert, in tegenstelling tot landelijke richtlijnen, geen minimum eisen voor die basisondersteuning. Scholen beschrijven daarom passend bij hun eigen populatie en hun eigen organisatie het niveau van basisondersteuning in het schoolondersteuningsprofiel van de school. Het schoolbestuur en de directeur van de school zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit hiervan.

De extra ondersteuning is het aanbod aan leerlingen die niet voldoende hebben aan de basiskwaliteit- en ondersteuning. De extra ondersteuning wordt vormgegeven in het zeer intensief arrangement. De extra ondersteuning beschrijft de voorzieningen die zijn getroffen voor deze leerlingen. De extra ondersteuning wordt geboden bovenop de basisondersteuning. De ondersteuning kan ook (deels) buiten de school ingezet worden, in samenwerking met zorgpartners of door verwijzing naar het speciaal (basis)onderwijs. De ondersteuningsmiddelen worden dan gebruikt voor het inkopen van een tijdelijke plaatsing op het gespecialiseerd onderwijs, dit is extra ondersteuning in het gespecialiseerd onderwijs. Op deze manier worden de middelen ingezet voor extra ondersteuning die de school zelf niet kan organiseren.

Bovenstaande ondersteuningsstructuur vormt een onderwijscontinuüm, doordat school (eventueel samen met ketenpartners) voor alle leerlingen moeite doet om gestelde ambities te bereiken en een passende onderwijsplek te vinden. Er wordt geredeneerd van algemeen (de basisondersteuning) naar specifiek (de extra ondersteuning).

Als eerste wordt de extra ondersteuning beschreven. Daarna volgt de beschrijving van de basiskwaliteit en de basisondersteuning van de school. Er wordt gekeken naar de volgende vijf onderdelen:

- Onderwijsaanbod
- Leertijd
- Didactisch handelen
- Pedagogisch handelen en pedagogisch klimaat
- Klassenmanagement

4.1 Extra ondersteuning

Voor leerlingen die extra ondersteuning ontvangen worden op de basisschool wordt een ontwikkelingsperspectief (OPP) opgesteld. Hierin wordt omschreven wat de te verwachten uitstroombestemming en het te verwachten uitstroomniveau zal zijn van de leerling. Het [format](#) van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zuid-Kennemerland wordt gehanteerd bij het opstellen van een OPP. Het OPP beschrijft des gestelde doelen en welke ondersteuning daar voor nodig is. Over het ontwikkelingsperspectief vindt zorgvuldig en op overeenstemming gericht overleg plaats met ouders. Het biedt ouders en school houvast bij het reflecteren op de gerealiseerde opbrengsten.

De verplichte onderdelen van het ontwikkelingsperspectief staan beschreven in de wet en zijn:

- de verwachte uitstroombestemming van de leerling
- de onderbouwing van de verwachte uitstroombestemming van de leerling (met in elk geval een weergave van de belemmerende en bevorderende factoren)
- een beschrijving van de te bieden ondersteuning en begeleiding en - indien aan de orde - de afwijkingen van het (reguliere) onderwijsprogramma.

Minimaal 1 keer per jaar (wettelijke verplichting) evalueert de school het ontwikkelingsperspectief met ouders en kan het indien nodig worden bijgesteld. De school is verplicht de voortgang te registreren, zodat ouders inzicht hebben of hun kind zich volgens de verwachte lijn ontwikkelt. Indien bij de inrichting van het onderwijs wordt afgeweken van één of meer onderdelen van het onderwijsprogramma, wordt dat in het ontwikkelingsperspectief vermeld. Het ontwikkelingsperspectief wordt door ouders getekend voor gezien. Als het OPP ook een handelingsdeel bevat, dient dit deel door ouders voor akkoord te worden getekend. Elke school is verplicht in BRON (digitale landelijke overheidsregistratie) aan te geven welke leerlingen extra ondersteuning ontvangen.

Extra ondersteuning vindt o.a. plaats in de volgende voorzieningen:

- **Day a Week school:** een bovenschoolse voorziening van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zuid- Kennemerland voor meer- en hoogbegaafde leerlingen. Leerlingen die naar de Day a Week (DWS) gaan, hebben ondanks het gerealiseerde plusaanbod op hun school, extra onderwijsbehoeften.

Die leerlingen komen één dag per week samen met ontwikkelingsgelijken van verschillende scholen. Ieder jaar vindt er een identificatieprocedure plaats om te bepalen welke leerlingen het DWS onderwijs het meest nodig hebben. Dit gebeurt in de periode van september t/m december. De DWS is er voor leerlingen uit groep 5, 6, 7 en 8, waarbij er instroom is voor leerlingen in groep 5. Voor de leerlingen die naar de Day a week gaan is er een apart [ontwikkelingsperspectief](#) ontwikkeld (leerlingkaart) door de het samenwerkingsverband.

- **Speciaal Basisonderwijs of Speciaal Onderwijs:** Er zijn altijd leerlingen waarvoor een vorm van Speciaal (Basis) Onderwijs tijdelijk beter aansluit bij hun onderwijsbehoeften. De ouders, waar mogelijk ook de leerling en de school vinden dat een andere school een passender aanbod biedt. Voor de schoolwisseling naar een S(B)O wordt een [toelaatbaarheidsverklaring](#) bij het samenwerkingsverband aangevraagd.

- **Ambulante dienstverlening Auris** (auditieve beperking en/of spraak-taalproblematiek): Als Auris de juiste plek is, wordt gekeken welke vorm van Consultatie & Advies, behandeling of welk onderwijsarrangement het beste antwoord geeft op de vraag van het kind, de ouders en de reguliere school. Als het om onderwijs gaat, kijkt de Commissie van Onderzoek (CvO) of de leerling toegelaten kan worden tot cluster 2 en wijst een onderwijsarrangement toe. Als de leerling het onderwijsarrangement krijgt toegewezen, maakt een Auris-medewerker in overleg met de reguliere school en het samenwerkingsverband een plan waarin staat wie wat gaat doen.

Er zijn drie soorten onderwijsarrangementen:

Licht onderwijsarrangement: de leerling gaat naar een reguliere school met beperkte extra ondersteuning op locatie.

Medium onderwijsarrangement: de leerling gaat naar een reguliere school met extra ondersteuning op locatie.

Intensief onderwijsarrangement: de leerling gaat naar een school voor speciaal onderwijs.

4.2 Onderwijsaanbod

Het onderwijsaanbod wordt beschreven in methodieken en materialen. De basiskwaliteit bestaat uit een basis-, breedte- en plusaanbod. Het breedteaanbod is een intensivering van de onderwijsaanpak zoals de school dat biedt in het basisaanbod. Het plusaanbod vormt extra uitbreiding en verdieping. Per vakgebied wordt tevens weergegeven wat er in de basisondersteuning o.a. geboden kan worden op onze school.

4.2.1. Rekenen

Basisondersteuning		
<ul style="list-style-type: none"> Inzet rekenspecialisten voor het uitvoeren van het ERWD-protocol in groep 4, 5 en 6 (zie protocol ERWD). Diagnostisch onderzoek naar dyscalculie (vergoede dyscalculiezorg, zie Dyslexie Collectief). Inzet van High Dosage Tutoring (tot en met januari 2023) voor groep 7-8. 		
Basiskwaliteit		
	1-2	3 tot en met 8
Plus	Kleuterplein, 'stapje naar boven' Smart Games	RekenXL Wereld in Getallen *** - aanpak KIEN Rekenen Smart Games Topklassers Wiskunde
Basis	Kleuterplein	Wereld in Getallen ** - aanpak Oefensoftware Wereld in Getallen Aandacht voor Rekenen Rekenblobs
Breedte	Kleuterplein 'stapje naar beneden'	Zie basis + Wereld in Getallen *- aanpak Werken met concreet, ondersteunend materiaal

4.2.2. Taal/spelling

Basisondersteuning			
<ul style="list-style-type: none"> Inzet onderwijsassistent voor het verzorgen van pre-teaching en re-teaching in groep 1-2 op LOGO 3000 Samenwerking en uitwisseling gezamenlijke aanpak met logopedisten (voor dyslexie, zie verder 'technisch lezen'). 			
Basiskwaliteit			
	1-2	3	4 tot en met 8
Plus	Kleuterplein, 'stapje naar boven'	Veilig leren lezen, zon-aanpak	STAAL taal pluswerkboek STAAL spelling pluswerkboek Bij spelling: de leerlingen doen les 1 en 3 mee, les 2 en 4 werken zij zelfstandig aan hun werkboek en pluswerkboek.
Basis	Kleuterplein LOGO 3000 Leeskastje Auditieve oefeningen per thema	Veilig leren lezen, maan-aanpak LOGO3000 Taalblobs Woordmuur (Blink en VLL)	STAAL taal en spelling Taalblobs Woordmuur (Nieuwsbegrip, Taal in Beeld, Blink) Woordenschat Online Nieuwsbegrip Oefensoftware STAAL woordenschat en spelling Ajodakt werkwoordspelling (groep 7/ 8)

Breedte	Kleuterplein 'stapje naar beneden' Herhalende activiteiten Logo 3000	Zie basis + Veilig leren lezen, ster-aanpak	Zie basis + Werken met concreet, ondersteunend materiaal
---------	---	--	---

4.2.3. Technisch lezen

Basisondersteuning			
<ul style="list-style-type: none"> Inzet onderwijsassistent voor het verzorgen van RT in groep 3 tot en met 8: Connect- lezen (groep 3-4) en Ralfi- lezen (groep 5-8), zie leesprotocol. Samenwerking en uitwisseling gezamenlijke aanpak met logopedisten. Diagnostisch onderzoek naar dyslexie (vergoede dyscalculiezorg) en mogelijkheid tot het volgen van een vergoede behandeling dyslexiezorg op school (in samenwerking met het Pedagogisch Collectief). Het werken met een dyslexiekaart voor leerlingen met dyslexie (afspraken rondom compensatie en dispensatie, zie leesprotocol). Er is een kleine bibliotheek grootletterboeken aanwezig voor dyslectische leerlingen. 			
Basiskwaliteit			
	1-2	3	4 tot en met 8
Plus	Kleuterplein, 'stapje naar boven'	Veilig leren lezen, zon-aanpak	Estafette *** - aanpak (Estafette – loper)
Basis	Kleuterplein Leeskastje	Veilig leren lezen, maan-aanpak	Estafette ** - aanpak incl. Vloeiend en Vlot en herhalingsbladen uit de kopieermap
Breedte	Kleuterplein 'stapje naar beneden'	Zie basis + Veilig leren lezen, ster-aanpak	Zie basis + Estafette *- aanpak

Voor meer informatie wordt verwezen naar de kwaliteitskaart technisch lezen.

4.2.4. Begrijpend luisteren (1-2-3) en begrijpend lezen (4-8)

Basisondersteuning			
<ul style="list-style-type: none"> Auditieve ondersteuning bij de lessen Nieuwsbegrip 			
Basiskwaliteit			
	1-2	3	4 tot en met 8
Plus	Kleuterplein, 'stapje naar boven'	Veilig leren lezen, zon-aanpak	Nieuwsbegrip (niveau van de plusgroep is nader te bepalen a.d.h.v. vaardigheidsscores)
Basis	Kleuterplein Leeskastje Vertelafel Vragenmuur Interactief voorlezen (wie, wat, waarom-vragen)	Veilig leren lezen, maan-aanpak	Nieuwsbegrip XL Zilver: - basisles - woordenschatles - extra tekstsoort Groep 4: niveau AA Groep 5/6: niveau A Groep 7/8: niveau B
Breedte	Kleuterplein 'stapje naar beneden'	Zie basis + Veilig leren lezen, ster-	Zie basis + Nieuwsbegrip (niveau van de breedtegroep is nader te bepalen a.d.h.v. vaardigheidsscores)

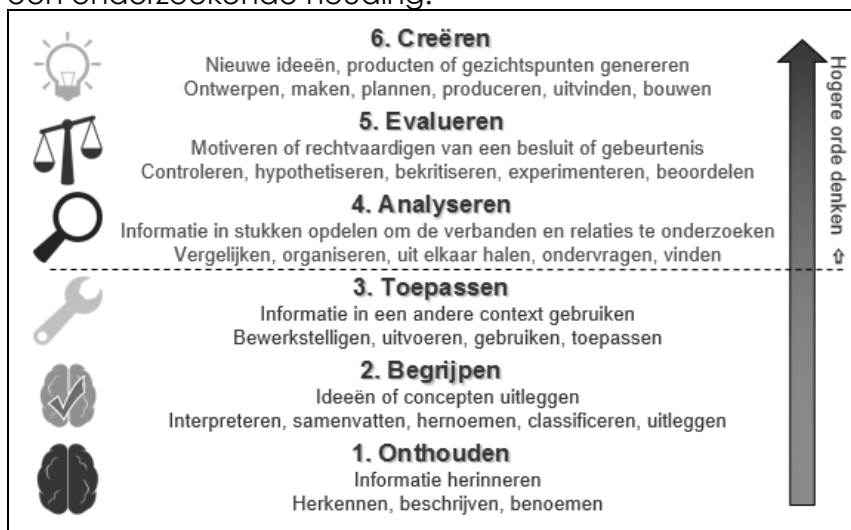
		aanpak	Pre- teaching van de tekst en woorden
--	--	--------	---------------------------------------

Voor meer informatie wordt verwezen naar de kwaliteitskaart begrijpend luisteren en lezen.

4.2.5. Wereldoriëntatie

Op de Sint Bernardusschool wordt gewerkt met Blink geïntegreerd als methode voor wereldoriëntatie vanaf groep 3 (aardrijkskunde, geschiedenis en natuur & techniek). In de thema's van Blink komen zowel kennis als vaardigheden aan bod. Meerdere vaardigheden (bijvoorbeeld: het maken van een mindmap of het ontwerpen van een prototype) zijn geïntegreerd per thema en voorzien van vaardigheidskaarten. Leerlingen doen daarnaast ieder thema een "eigen onderzoek". Op deze manier wordt gewerkt aan de 21-eeuwse vaardigheden van de leerlingen.

Thema's worden gezamenlijk voorbereid en uitgevoerd: groep 3-4, groep 5-6 en groep 7-8 werken samen. In de themavoorbereiding is er ook aandacht voor de plusopdrachten. Deze worden door de leerkrachten zelf ontworpen of de bestaande plusopdrachten van Blink worden gebruikt. De vragen en opdrachten van een plusopdracht doen een beroep op 'het hogere orde denken' van de taxonomie van Bloom. Bij hogere orde vragen en opdrachten zijn voor het antwoord of de uitvoering de vaardigheden analyseren, evalueren of creëren nodig. Hogere-orde-vragen zetten (plus)leerlingen aan het denken en zijn complexer van aard. Opdrachten die het hogere-orde-denken bevorderen hebben bijvoorbeeld betrekking op kritisch nadenken, probleemoplossend denken en het aannemen van een onderzoekende houding.

Figuur 1.8 Taxonomie van Bloom

4.2.6. Thematisch werken in groep 1-2

Ieder jaar wordt een planning gemaakt van de thema's voor het schooljaar. Een aantal thema's wordt gevolgd uit Kleuterplein. Deze thema's worden uitgewerkt in het themaplanningsformulier. Ook zijn er ieder schooljaar zelfgekozen thema's. Deze thema's worden ook uitgewerkt in het themaplanningsformulier. Dit formulier is een bijlage van het schoolondersteuningsprofiel. Bij de zelfgekozen thema's worden de doelen van Kleuterplein gehanteerd en staan tevens genoteerd in het planningsformulier. Voor het spel in groep 1-2 wordt verwezen naar de kwaliteitskaart spel.

4.2.7. Burgerschapsvorming

Op de Sint Bernardusschool komt burgerschapsvorming op verschillende manieren terug in het onderwijsaanbod. Allereerst wordt ingezet op een positief en veilig schoolklimaat en het vergroten van sociale vaardigheden en de sociaal-emotionele ontwikkeling via de methode Kanjertraining. Dit is een doorgaande lijn van groep 1 tot en met groep 8 en wordt iedere week aangeboden.

Burgerschap komt daarnaast terug in de thema's van Blink (aardrijkskunde, geschiedenis). In de thema's komen maatschappelijke onderwerpen, zoals democratie en andere culturen, meerdere malen aan bod. Een voorbeeld hiervan is een thema in groep 7/8: Stem op mijn Partij. In dit thema richten leerlingen een eigen politieke partij op en proberen zij met deze partij tot een oplossing te komen voor een 'wereld' probleem.

Ook levensbeschouwingslessen van Trefwoord en de gymlessen bieden mogelijkheden aan alle leerlingen voor het ontwikkelen van sociale competenties, het omgaan met diversiteit, het adresseren van basiswaarden of het omgaan met conflicten. In de gymlessen is er veel aandacht voor samenwerking en vertrouwen. In Trefwoord komen levensvragen van alle tijden terug (bijvoorbeeld: wat is eerlijk, wat heeft zin, wat betekent God voor mensen), waarop verhalen uit verschillende tradities (o.a. de joodse en christelijke traditie) besproken worden.

Democratisch burgerschap wordt bovendien het best geleerd in de praktijk door te doen. Op onze school is zodoende leerlingparticipatie zichtbaar in de vorm van een leerlingenraad. Verschillende onderwerpen worden eerst in de eigen groep besproken. Leerlingen hebben inspraak en denken mee. Een afgevaardigde per groep gaat vervolgens eenmaal per maand naar de leerlingenraad om inbreng te geven en te discussiëren over verschillende onderwerpen.

Vanaf groep 5 wordt in elke groep het Jeugdjournaal gekeken. Bij het Jeugdjournaal wordt iedere dag een stelling getoond. Deze stelling wordt in de klas besproken, waarbij leerlingen leren om hun mening te geven en te onderbouwen met argumenten.

4.2.8. Meer- en hoogbegaafde leerlingen

De Sint Bernardusschool heeft sinds de invoering van Passend Onderwijs in 2014 meer aandacht gekregen voor het bieden van goed onderwijs aan de (hoog)begaafde leerlingen. In het schooljaar 2015- 2016 heeft het leerkrachtenteam scholing gekregen over het signaleren en herkennen van hoogbegaafdheid en het bieden van goed onderwijs aan deze doelgroep. De school heeft afgelopen jaren geïnvesteerd in verrijkingsmaterialen die leerkrachten kunnen inzetten. Leerkrachten vanaf groep 3 werken met het *compacten en verrijken* van de leerstof (volgens de methode).

Compacten, verdiepen, verbreden, versnellen

Richtlijn	Toelichting
Verkorte instructie (of geen instructie)	Leerlingen die snel leren slaan vaak stappen over en denken zelf verder door. Hierdoor kan de instructie verkort worden, of zelfs overgeslagen worden, wanneer blijkt dat de leerling het al lang begrepen heeft
Introductie van een nieuw thema	Aan de eerste les van een nieuw thema, wordt in principe altijd meegedaan. De introductie (bijvoorbeeld door middel van een

	ankerverhaal bij taal) leidt het thema in en maakt de relevante begrippen rond dit thema actief. Het biedt aanknopingspunten tot opdrachten waarin samenwerkend leren en interactief onderwijs centraal staan.
Belangrijke leerstappen in de leerlijn (nieuwe leerstof)	Houdt expliciet rekening met de leerlijnen geldend voor een specifiek domein (bijvoorbeeld formele beschouwing bij taal of overgangen naar formele notaties bij rekenen). Als een begrip/notatiewijze voor het eerst aan bod komt, doet de leerling mee.
Verrijksstof die wezenlijk moeilijker is (open opdrachten)	De uitloopopdrachten in de methode die bedoeld zijn voor tempodifferentiatie worden alleen aangeboden als het om opdrachten gaat met een hogere moeilijkheidsgraad.
Activiteiten op tempo	Wanneer een activiteit als doel heeft om het tempo waarmee een taak of opdracht kan worden uitgevoerd te vergroten, dan is het ook voor snel lerende leerlingen relevant om dit te trainen en te blijven onderhouden. Om het voor de leerling uitdagend te houden, zijn verschillende spelvormen gericht op het trainen van dergelijke vaardigheden vaak heel geschikt.
Betekenisvolle activiteiten	Opdrachten gericht op generalisatie en transfer (toepassingsopdrachten) zijn zinvol. Dit geldt bijvoorbeeld voor constructieve, ontdek- en onderzoeksactiviteiten.
Activiteiten gericht op metacognitieve vaardigheden	Belangrijke strategieën en werkwijzen worden aangeboden. Ook alle reflectieve activiteiten worden aangeboden.

Schrappen van oefenstof

Richtlijn	Toelichting
50% tot 75% van de oefenstof	Bij oefenstof gaat het om activiteiten die aansluiten op lessen waarin een nieuwe stap in het leerproces is aangeboden. Vaak wordt die stof in het lopende (en het volgende) blok regelmatig geoefend en vervolgens in dat (of het volgende) blok getoetst. Leerlingen die de stof beheersen, hebben weinig extra oefening nodig. We adviseren niet om de oefenstof helemaal over te slaan, maar om deze voor 50% tot 75% te schrappen.
75% tot 100% van herhaling	Onder herhalingsstof verstaan we stof die reeds een of meer keren getoetst is en toch nog af en toe weer aangeboden wordt om de kennis en vaardigheid van leerlingen te 'onderhouden'. (Hoog)begaafde leerlingen hebben die herhaling niet nodig. Echter, soms is enige herhaling niet erg. In nieuwe toepassingsopgaven bijvoorbeeld, die de leerlingen wél maken, herhalen ze impliciet bekende stof.
Verrijksstof die meer van hetzelfde biedt	Alle methoden bieden verrijksstof voor leerlingen die eerder klaar zijn en/of kinderen die meer aankunnen. Deze stof is echter niet altijd moeilijker of uitdagender. Soms is het meer van hetzelfde, soms is het iets anders, maar niet moeilijker. Bij opgaven die niet wezenlijk moeilijker zijn, geven we de suggestie om die over te slaan. Is bekend dat leerlingen bepaalde opgaven heel leuk vinden, dan geven we vaak aan dat ze zelfkunnen kiezen of ze de opgave al dan niet maken. Remediërende opdrachten (R) worden standaard niet door de (hoog)begaafde leerlingen gemaakt, de verrijksopdrachten (V) alleen als ze voldoen aan de criteria.

De school beschikt over verschillende verrijksmaterialen en activiteiten. Vanaf groep 1-2 worden Denksleutels ingezet. Bij rekenen kan, naast Wereld in Getallen, RekenXL worden ingezet. Dit materiaal heeft een hogere moeilijkheidsgraad dan de reguliere lesstof, wordt gekenmerkt door een hoger abstractieniveau en doet een beroep op de rekenvaardigheid van leerlingen. Binnen de opdrachten komt zowel het lagere-orde-denken als het hogere-orde-denken aan bod, zoals toepassen en uitvoeren (lagere orde) en vergelijken en ontwerpen (hogere orde). De methode biedt geen nieuwe leerstof aan, maar vraagt om het toepassen van het geleerde in

een nieuwe context, op een hoger niveau. Het verrijkingsmateriaal richt zich vooral op de logisch- mathematische intelligentie.

Ook hebben in school vakoverstijgend verrijkingsmateriaal. Topklassers is vakoverstijgend materiaal met diverse thema's, zoals cultuur, vreemde talen, wiskunde en wetenschap. Door de keuzevrijheid in thema's kan materiaal gekozen worden wat aansluit bij de interesse van de leerling. Topklassers biedt nieuwe leerstof aan en doet een beroep op het analytisch en creatief denkvermogen. Dit is zichtbaar in opdrachten waarbij de leerling bepaalde kennis moet vergelijken, verbanden moet leggen, informatie kritisch moet bestuderen of waarbij de leerling zijn/ haar mening moet formuleren. Ook bevatten de thema's van Topklassers een aantal opdrachten waarbij de leerlingen iets moeten creëren, maken of ontwerpen.

Daarnaast beschikt de school over:

- Smart Games
- Coöperatieve spellen
- Breinkrakers, logische denkpuzzels
- Puzzels

Naast gedifferentieerd onderwijs in de klas is er ook een projectklas (voorheen: plusklas) voor leerlingen van groep 5, 6 en 7. Door het bieden van ondersteuning in de vorm van een projectklas wordt geprobeerd om tegemoet te komen aan de onderwijsbehoeften van deze leerlingen. In de projectklas wordt veelal gewerkt met onderzoekend en ontdekkend leren. Leerlingen formuleren hun eigen vragen en gaan vervolgens zelf op zoek naar deze antwoorden, bijvoorbeeld door middel van experimenten. Door onderzoekend leren kunnen leerlingen kennis en vaardigheden ontwikkelen, dat leidt tot beter begrip en diepere kennis omdat deze vergaard wordt op een actieve, constructieve en authentieke manier (Van Graft & Kemmers, 2007). Door de grote variatie in vragen en manieren om te onderzoeken kunnen meerdere intelligentiegebieden worden aangesproken en zijn er meerdere oplossingsstrategieën mogelijk. Daarnaast wordt een appèl gedaan op de volgende onderzoeksvaardigheden: het opstellen van hypothesen, het bedenken van experimenten, verzamelen van informatie en het interpreteren van data, het toepassen van de resultaten en het leren concluderen. Binnen het onderzoekend leren is er expliciete aandacht voor de meta- cognitieve vaardigheden plannen, monitoren en evalueren.

Voor de projectklas is een kwaliteitskaart ontwikkeld waarin het beleid vastgelegd is en de werkwijze is vastgelegd.

4.2.9. Kunstzinnige- en culturele vorming

De school staat voor het ontwikkelen van talent bij leerlingen. Ieder jaar worden twee reeksen met ateliers georganiseerd op het gebied van kunstzinnige- en culturele vorming. Een atelier bestaat uit 4 à 5 lessen, waarin één kunstdiscipline centraal staat. De leerkrachten worden begeleid in het ontwikkelen van een lessenserie door vakdocenten. De ateliers worden afgesloten met een presentatie voor ouders. Daarnaast is er iedere week aandacht in de eigen groep voor kunst en cultuur in de vorm van muziek, drama, dans, erfgoed, tekenen en handvaardigheid. Dit is ter invulling van de eigen leerkracht. Voor meer informatie wordt verwezen naar het cultuurbeleidsplan.

4.3. Leertijd

De leertijd wordt beschreven in gestelde leertijd (roostertijd) in aantal uren per week. Echter zal op groepsniveau gekeken worden naar wat nodig is per vakgebied. Tevens kunnen er voor individuele leerlingen aanpassingen zijn in de leertijd. De leertijd wordt beschreven in basiskwaliteit (reguliere lessen, aanpak basisgroep van het groepsplan). Tevens wordt aangegeven wat de extra instructietijd is voor de basisondersteuning die op school geboden wordt (aanpak breedtegroep van het groepsplan). Bij de diepe verrijking (aanpak plusgroep van het groepsplan) is dit tijd die *binnen* de basiskwaliteit valt. Voor de basisondersteuning geldt dat dit extra leertijd is bovenop de basiskwaliteit genoemde leertijd.

Rekenen	1-2	3	4	5	6	7	8
Diepe verrijking	0,25 uur	0,50 uur	0,50 uur	0,50 uur	0,50 uur	0,50 uur	0,50 uur
Basiskwaliteit	3 uur	5,50 uur	5 uur	5 uur	5 uur	5 uur	5 uur
Basondersteuning		1 uur	1 uur	1 uur	1 uur	1 uur	1 uur

Technisch lezen	1-2	3	4	5	6	7	8
Diepe verrijking							
Basiskwaliteit		5 uur	3 uur	2 uur	1,25 uur	0,50 uur	0,50 uur
Basondersteuning		1 uur	1 uur	1 uur	1 uur	1 uur	1 uur

Taal	1-2	3	4	5	6	7	8
Diepe verrijking	0,25 uur	0,25 uur	0,25 uur	0,25 uur	0,25 uur	0,25 uur	0,25 uur
Basiskwaliteit	5 uur	5 uur	5 uur	5 uur	5 uur	5 uur	5 uur
Basondersteuning	0,50 uur	0,50 uur	0,25 uur	0,25 uur	0,25 uur	0,25 uur	0,25 uur

Spelling	1-2	3	4	5	6	7	8
Diepe verrijking			1,5 uur	1,5 uur	1,5 uur	1,5 uur	1,5 uur
Basiskwaliteit		3 uur	3 uur	2,50 uur	2,50 uur	2,50 uur	2,50 uur
Basondersteuning		0,50 uur	0,50 uur	0,50 uur	0,50 uur	0,50 uur	0,50 uur

Begrijpend lezen	1-2	3	4	5	6	7	8
Diepe verrijking							
Basiskwaliteit			1,50 uur	1,50 uur	1,50 uur	1,50 uur	1,50 uur
Basondersteuning			0,25 uur	0,25 uur	0,25 uur	0,25 uur	0,25 uur

Sociaal- emotioneel	1-2	3	4	5	6	7	8
Diepe verrijking							
Basiskwaliteit	0,50 uur	0,50 uur	0,50 uur	0,50 uur	0,50 uur	0,50 uur	0,50 uur
Basondersteuning							

4.4. Didactisch handelen

Uitgangspunt bij het didactisch handelen op de Bernardusschool is het werken met het Expliciete Directe Instructiemodel. Het werken met dit instructiemodel wordt toegepast bij alle didactische vakken. Het Expliciete Directe Instructiemodel vormt de basis (en de kijkwijzer) van ons lesgeven vanaf groep 3 en is opgenomen als bijlage van dit schoolondersteuningsprofiel.

4.4.1. Lesmodel

Het lesmodel van de Bernardus is opgebouwd uit 8 lesfasen en 4 technieken, weergegeven in de afbeelding hieronder.

Figuur 1.9: Het EDI-model

Van groot belang is het benoemen van het doel van de les, het voortdurend controleren van begrip (CVB) en het bevorderen van een actieve en coöperatieve houding van de leerlingen. Iedere les wordt het lesdoel benoemd. Het lesdoel beschrijft wat de leerlingen aan het einde van de les moeten weten of kunnen. Het lesdoel wordt expliciet gedeeld met de leerlingen door dit op het bord te schrijven en samen te lezen. De instructie en de begeleide inoefening worden zodanig afgestemd op het lesdoel dat ze optimaal bijdragen aan het behalen ervan. De leerkrachten delen de lesopbouw met de leerlingen door dit te benoemen en/of te laten zien op het bord. Er wordt gewerkt met Gynzy en de digibordsoftware van de methodes.

De leerkrachten maken in de groep gebruik van activerende en coöperatieve werkvormen om de betrokkenheid van de leerlingen te vergroten. Tevens zetten de leerkrachten technieken in van Teach Like a Champion (Lemov, 2016). De kwaliteitskaart betreffende de coöperatieve werkvormen en de Teach- technieken zijn opgenomen als bijlage van dit schoolondersteuningsprofiel.

Leerkrachten zetten materialen en methodieken in om de lessen effectiever te maken. Onderstaande materialen behoren bij het gedachtegoed van de Expliciete

Directe Instructie (Hollingsworth & Ybarra, 2017).

4.4.2. Materialen bij het lesmodel

4.6.2.1. Beurtenbakje

Leerkrachten vanaf groep 1-2 gebruiken een beurtenbakje met namenstokjes van de leerlingen. Het beurtenbakje wordt tijdens de les ingezet, omdat de leerkrachten zeker willen zijn dat alle leerlingen actief mee doen en de instructie begrepen hebben. Inzet van het beurtenbakje maakt dat er willekeurige beurten gegeven worden en vergroot de actieve houding van de leerlingen.

4.6.2.2. Wisbordje

Wisbordjes zijn, vanaf groep 3, een eenvoudig en doeltreffend middel om in één oogopslag te zien of alle leerlingen je instructie hebben begrepen. De leerkracht stelt een vraag of geeft een opdracht en de leerlingen schrijven hun antwoord op het wisbord. De leerkracht kan vervolgens snel controleren of iedereen de leerstof begrijpt. De inzet van het wisbordje maakt dat leerkrachten hun leerlingen activeren en kunnen monitoren. De leerkracht kan de les bijsturen op basis van de informatie die de leerlingen geven.

4.4.3. Leerkrachtgedrag per lesfase

Start	<p>De leerkracht activeert de aanwezige voorkennis bij de leerlingen met een coöperatieve of activerende werkvorm (wat weten we al, in het algemeen?)</p> <p>Het lesdoel is compact, concreet en controleerbaar en bestaat uit een concept, een vaardigheid en soms een context</p> <p>De leerkracht noteert het lesdoel op het bord met een voorbeeld (wat gaan we leren?)</p> <p>De leerkracht besteedt op enig moment in de les aandacht aan het belang van het lesdoel</p> <p>De leerkracht maakt voor leerlingen de opbouw van de les inzichtelijk.</p>
Instructie	<p>Alle leerlingen nemen deel aan een nieuw lesonderdeel.</p> <p>De leerkracht geeft expliciet blijk van hoge verwachtingen: alle leerlingen behalen het lesdoel</p> <p>De leerkracht onderwijst het concept: heldere betekeniszin en veel voorbeelden</p> <p>De leerkracht onderwijst de vaardigheid: concrete stappen</p> <p>De leerkracht doet het eerst voor en deelt zijn kennis met de leerlingen</p> <p>De leerkracht gebruikt concreet materiaal of bordwerk bij de uitleg van nieuwe leerstof</p> <p>De leerkracht legt uit / doet voor / denkt hardop en zorgt voor veel herhaling (modelleren)</p> <p>De leerkracht laat leerlingen aantekeningen maken op papier en meelesen uit het lesboek</p> <p>De leerkracht gebruikt heldere taal en legt moeilijke woorden kort uit</p> <p>De leerkracht voorkomt uitweidingen en blijft dicht bij het lesdoel</p> <p>De leerkracht wisselt instructie en begeleide inoefening met elkaar af</p> <p>De leerkracht gaat regelmatig na of de leerlingen de leerstof begrijpen (controleren van begrip)</p> <p>De leerkracht geeft feedback aan de leerling na het antwoord op de cvb-vraag</p>

Begeleide inoefening	<p>De leerkracht gebruikt verschillende technieken die het leren versterken en de leerlingen te activeren</p> <p>De leerkracht stelt om de paar minuten vragen over wat er zojuist is uitgelegd (cvb)</p> <p>De leerkracht werkt samen met de leerlingen en laat de leerlingen samen werken</p> <p>De leerkracht stelt de vraag aan de klas voordat er een naam van een leerling wordt genoemd</p> <p>De leerkracht biedt denktijd (3-5 seconden) en laat de leerling altijd antwoorden in een hele zin</p> <p>De leerkracht realiseert interactie: schoudermaatjes</p> <p>De leerkracht laat geen vingers opsteken en geeft willekeurige beurten</p> <p>De leerkracht activeert alle leerlingen door wisbordjes te gebruiken</p> <p>De leerkracht laat de leerlingen de leerstof verwoorden en geeft feedback</p> <p>De leerkracht stelt vragen op verschillende niveaus: herhalen, verwoorden, toepassen</p> <p>De leerkracht behandelt veel voorbeelden en zorgt voor succeservaringen</p> <p>De leerkracht spreekt positieve verwachtingen uit naar leerlingen</p> <p>De leerkracht biedt sterke leerlingen een verkorte instructie op hoger niveau, moeilijkere cvb-vragen en aangepaste opdrachten</p> <p>De begeleide inoefening gaat vloeiend over in de kleine lesafsluiting</p>
Zelfstandige verwerking	<p>De leerkracht maakt duidelijk hoeveel tijd de leerlingen hebben voor het maken van de opdrachten (klok, time-timer, etc.)</p> <p>De leerkracht geeft duidelijkheid over de eigen beschikbaarheid (stoplicht)</p> <p>De leerkracht geeft aan of er wel of niet mag worden samengewerkt (hulpblokje, stoplicht)</p> <p>De leerkracht geeft aan wat leerlingen moeten doen als ze klaar zijn (noteren op bord)</p> <p>De opdrachten van de zelfstandige verwerking sluiten aan op het lesdoel, de instructie en begeleide inoefening</p> <p>De leerlingen zijn gericht op verwoorden en uitleggen in plaats van antwoorden</p> <p>De leerkracht stelt duidelijke eisen aan het werk</p> <p>De leerkracht zorgt voor een rustige en prettige werksfeer</p> <p>De leerkracht loopt een hulpronde</p> <p>De leerkracht stimuleert leerlingen door te werken</p>
Verlengde instructie	<p>Het behalen van het lesdoel staat centraal en niet het maken van de opdrachten</p> <p>De verlengde instructie sluit aan bij de basisinstructie en begeleide inoefening</p> <p>De leerkracht gebruikt dezelfde uitleg en materialen als in de basisinstructie</p> <p>De leerkracht maakt eventueel gebruik van concrete materialen of kleinere stappen ter verduidelijking</p> <p>De leerkracht herhaalt de punten zoals genoemd onder kopjes 'instructie' en 'begeleide inoefening' en stelt regelmatig cvb-vragen</p> <p>De leerkracht geeft ruimte voor zelfstandige verwerking om zodoende hulpronde te kunnen lopen</p> <p>De leerkracht zorgt voor extra hulp wanneer het lesdoel nog niet wordt behaald ('receptbrief', hulp van leerling/ouders/extra begeleiding)</p>
Grote lesafsluiting	<p>De leerkracht laat de leerlingen vertellen wat ze geleerd hebben</p> <p>De leerkracht geeft (op het bord) een samenvatting van de les</p> <p>De leerkracht bespreekt het proces: werkhouding, werkpunten, opvallendheden</p> <p>De leerkracht vraagt de leerlingen wat ze goed kunnen en wat nog lastig voor hen is;</p> <p>De leerkracht controleert of het lesdoel is behaald (denk aan: inzet wisbordje, evaluatie- som/ opdracht, de afzwaaijer, exit- ticket)</p> <p>De leerkracht blikt terug op het lesdoel en vooruit naar de volgende les</p>

4.5. Pedagogisch handelen en pedagogisch klimaat

Ons uitgangspunt op de Sint Bernardusschool is dat we met iedereen werken aan een positief schoolklimaat (leerlingen, leerkrachten, ouders). Om dit doel te bereiken wordt allereerst gewerkt met de sociaal- emotionele methodiek Kanjertraining. De afsprakenposter en de smileyposter van de Kanjertraining zijn door de hele school zichtbaar. Ook zijn de gekleurde petten en materialen (knieboek, Kanjerklapper) aanwezig. In iedere groep wordt middels de Kanjertraining ingezet op het versterken van het onderlinge vertrouwen. De Kanjertraining vormt de basiskwaliteit op het gebied van pedagogisch handelen. Alle leerkrachten zijn geschoold in het geven van de lessen van Kanjertraining. De Kanjertraining staat wekelijks in iedere groep gepland in de dagplanning. Er is de school een coördinator voor de Kanjertraining.

Zoals beschreven in het hoofdstuk kwaliteitszorg wordt het instrument KanVas gehanteerd om de sociaal- emotionele ontwikkeling van leerlingen te monitoren. Leerlingen die gesignaleerd worden bij de vragenlijsten worden besproken met de intern begeleider.

4.5.1. Basisondersteuning pedagogisch handelen

De school biedt naast Kanjertraining onderstaande aanpakken voor de basisondersteuning:

- Kortdurend traject Rots en Water
- Kortdurend traject Kindercoaching
- Individueel kindplan (incl. plan van aanpak) of handelingsplan gedrag
- Werken met individueel beloningssysteem
- Inzet van ondersteuning en begeleiding van de leerkracht
(Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zuid- Kennemerland, expertise inschakelen S(B)O scholen)

4.5.2. Veiligheid

Het veiligheidsplan bevat alle belangrijke protocollen rondom veiligheid. Naast de Kanjertraining hanteert de school een gedragsprotocol met gedragsverwachtingen, zie afbeelding hieronder, en eenduidige afspraken over het omgaan met grensoverschrijdend gedrag. Veel probleemgedrag kan worden voorkomen wanneer het voor leerlingen duidelijk is wat er van hen verwacht wordt (Jeninga, 2008; Van Overveld, 2012).

In iedere klas zijn onderstaande gedragsverwachtingen zichtbaar; het is onze leidraad voor de omgang met elkaar. Hierdoor is het voor iedereen, leerlingen, leerkrachten en ouders duidelijk wat zij van elkaar (mogen) verwachten. De verwachtingen worden 'gehandhaafd' door alle leerkrachten; dit geeft structuur voor alle leerlingen van de school en zorgt voor eenheid in het handelen tussen leerkrachten.

Figuur 1.10 Gedragsverwachtingen van de Sint Bernardusschool

Het gedragsprotocol volgt een tweesporen- beleid: er moet enerzijds een grote aandacht zijn voor het versterken van het gewenste gedrag, anderzijds worden er stappen ondernomen bij ongewenst gedrag. Er is in iedere klas een vorm van beloningssysteem (te kiezen door de leerkracht). Gewenst gedrag kan vermeerderd worden door een positieve versterking. Een versterking is een gevolg op gewenst gedrag dat een leerling als prettig ervaart. Voorbeelden zijn het ontvangen van een compliment, een schouderklopje of een beloning. Wanneer gewenst gedrag continu wordt versterkt door de leerkracht, leren de leerlingen dit nieuwe gedrag aan. Zij maken immers een koppeling tussen het gewenste gedrag en een positieve bekrachtiging en zullen hierdoor het gedrag opnieuw laten zien. Het groepsbeloningssysteem laat positieve effecten zien op de sfeer in de groepen en het algemene schoolklimaat.

In het stappenplan is gekozen voor een graduele opbouw in maatregelen bij ongewenst gedrag. Bij alle stappen wordt het herstel en het gewenste gedrag van de leerling benadrukt. Wanneer dit onvoldoende effect heeft, worden stappen genomen om het gewenste gedrag alsnog te realiseren. In eerste instantie wordt toegewerkt naar een time-out in de klas. Op de time-out plek in de klas ontvangt de leerling tijdelijk geen aandacht van de leerkracht; het ontbreekt aan positieve bekrachtiging (Van Overveld, 2012). Bij het vertonen van gewenst gedrag, na terugkeer op de eigen plek, ontvangt de leerling van de leerkracht direct een positieve bekrachtiging. Wanneer met een time-out plek in de klas niet het gewenste effect behaald, wordt overgegaan tot een time-out buiten de klas. Aan de hand van een time-out formulier reflecteren leerlingen op de gebeurtenis. De zelfreflectie wordt na de time-out besproken met de groepsleerkracht en er wordt gekeken naar hoe in de toekomst problemen voorkomen kunnen worden.

Voor meer informatie wordt verwezen naar het veiligheidsplan en het gedragsprotocol.

4.5.3. Vertrouwenspersoon

Er is voor de leerlingen gelegenheid om te spreken met de vertrouwenspersoon van de Sint Bernardusschool. We bieden hiermee de mogelijkheid om problemen te bespreken met iemand anders dan de eigen leerkracht. Informatie gegeven door kinderen wordt vertrouwelijk behandeld. Leerlingen kunnen de behoefte voor een gesprek kenbaar maken door een aanmeldingsbriefje in te vullen en te deponeren in de postbus van de vertrouwenspersoon – of vragen dit persoonlijk aan. De vertrouwenspersoon neemt dan contact op met de leerling voor het maken van een afspraak. Het gesprek vindt onder schooltijd plaats.

4.5.4. Prevalentie van gedrag

Op de Sint Bernardusschool zijn enkele leerlingen gediagnosticeerd met een stoornis uit de DSM¹, zoals ADHD of ASS. De diagnose van een leerling is weergegeven in het groepsoverzicht en staat genoteerd in Parnassys. Echter zijn er ook leerlingen met

¹ Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders

gedragmatige problemen zonder een diagnose. De afbakening tussen probleem en stoornis soms gering; gedragsproblemen en gedragsstoornissen liggen in elkaars verlengde. Het noteren van prevalentie van diagnoses in een schoolondersteuningsprofiel vinden wij zodoende niet aan de orde.

De Sint Bernardusschool werkt met onderwijsbehoeften; een diagnose is hiervoor niet noodzakelijk. Bij zorgleerlingen worden pedagogisch- didactische behoeften onderzocht en wordt nagegaan op welke manier de school in deze behoeften kan voorzien. Het doet er in dit geval niet toe of een leerling de classificatie wel of niet heeft (Pameijer & Van Beukering, 2006). Zo hebben leerlingen met druk gedrag of diagnose ADHD behoefte aan structuur in de klas. De gewenste aanpak door de leerkracht is bij beide leerlingen nagenoeg hetzelfde. Wanneer blijkt dat de geplande aanpak onvoldoende effect heeft en er behoefte is aan meer expertise (toenemende handelingsverlegenheid) wordt diagnostisch onderzoek geadviseerd.

4.6. Klassenmanagement

Klassenmanagement bestaat zoveel mogelijk uit structureren van ruimte, tijd en activiteit zodat de leerkracht de geplande activiteiten uit kan voeren. We onderscheiden hierbinnen de organisatie van de fysieke ruimte en de organisatie van de ruimte rondom het lesgeven, waarbij het leerkrachtgedrag en de leerkrachtvaardigheden een belangrijke rol spelen. Verder werkt de Sint Bernardusschool tijdens het zelfstandig werken met het GIP-model. We verwijzen hiervoor naar de kwaliteitskaart GIP.

4.6.1. Ruimte

basiskwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> • De tafels en stoelen zijn zo georganiseerd dat er duidelijke looproutes zijn in de klas. • De dagplanning (of dagritme kaarten) hangt zichtbaar op het bord. • De time- timer en het stoplicht zijn zichtbaar op het digitale bord (via Gynzy). • Er is een vaste plaats om werk in te leveren, werk na te kijken of materiaal te pakken. • Elke leerling vanaf groep 3 heeft een vraagtekenblokje. • Leerlingen hebben gedurende een langere periode een eigen plek. • In de klas hangen de posters met afspraken betreffende het vragenblokje en het stoplicht visueel zichtbaar (vanaf groep 3).
basisondersteuning	<ul style="list-style-type: none"> • Er zijn mini time- timers of kleurenklokken beschikbaar voor op de tafel van de leerling. • Er is een mogelijkheid tot het plaatsen van een concentratiescherm. • Er zijn koptelefoons beschikbaar die een leerling kan opzetten om zich te kunnen afsluiten van het geluid om hem/haar heen.

4.6.2. Tijd

basiskwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> • De leerkracht plant de lessen in (zie dagplanning) en houdt zich aan de roostertijden. • De leerkracht start de dag met het vertellen van de planning. • De leerkracht plant momenten in van zelfstandig werken, instructie en coöperatief leren.
basisondersteuning	<ul style="list-style-type: none"> • De leerkracht maakt samen met de leerling een planning en stelt haalbare doelen. • Er vinden tussentijdse evaluaties plaats met de leerling over de voortgang, waar nodig worden de doelen bijgesteld.

4.6.3. Activiteit

basiskwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> • De leerlingen zijn bekend met de regels rondom uitdelen en ophalen van werk. • De leerkracht vertelt bij aanvang van de les de lesopbouw en benoemt de verwachtingen. • De leerkracht geeft op een time- timer de tijdsplanning aan. • De leerkracht geeft op een stoplicht aan hoe gewerkt gaat worden en hoe hulp gevraagd kan worden. • De leerkracht vertelt wanneer hij niet beschikbaar is voor alle leerlingen en hoe lang dat duurt; wanneer hij weer beschikbaar is.
basisondersteuning	<ul style="list-style-type: none"> • De leerkracht legt de materialen voor de leerling of samen met de leerling klaar.

4.7 Eigen leerlijn (in de basisondersteuning)

Binnen onze basisondersteuning kan het gewenst zijn dat een leerling een eigen leerlijn volgt. Voor elke leerling wordt minimaal het referentieniveau 1F nagestreefd; alleen als gebleken is dat de leerstof (ook op het minimumprogramma van de methode) voor de leerling te hoog gegrepen is, wordt overgeschakeld naar een leerlijn 1F of eventueel < 1F. Voor deze laatste groep leerlingen moet vaak een aparte leerlijn worden gevolgd. Zij krijgen structureel een onderwijsaanbod op een lager niveau dan de rest van de groep. Om over te gaan op een eigen leerlijn wordt altijd gesproken met ouders, leerkracht en intern begeleider.

Op onze school proberen wij altijd leerlingen zo lang mogelijk te laten aansluiten bij het minimumprogramma van de methode. Met extra instructiemomenten, extra inoefening, gebruik van materialen en waar nodig, inzet van een opzoekboekje. Wanneer het volgen van het minimumprogramma niet werkbaar is, zal een eigen leerlijn gevolgd gaan worden. Het is het uitgangspunt van de Sint Bernardusschool om hoge verwachtingen te hebben van alle leerlingen. Dit wil zeggen dat wij naar een zo'n hoog mogelijke uitstroom streven. Doelen bijstellen naar beneden, zal altijd eerst voorafgegaan worden aan het intensiveren van het aanbod. Het vraagt ook van de leerkrachten van onze school om te blijven reflecteren op ons eigen handelen.

Wanneer er een leerlijn is voor meerdere vakgebieden, wordt een ontwikkelingsperspectief opgesteld, volgens het format van het Samenwerkingsverband Zuid-Kennemerland Passend Onderwijs.

4.8 Aanvragen van extra ondersteuning in het voortgezet onderwijs

Er zijn leerlingen op onze school die in onze onderwijssetting voldoende hebben aan de basisondersteuning en geen extra ondersteuning nodig hebben. Voor de overgang naar het voortgezet onderwijs kan extra ondersteuning of trajectbegeleiding echter wel gewenst zijn. Het gaat hier om leerlingen met extra onderwijs- en ondersteuningsbehoeftes in het cognitief en/of sociaal- emotioneel gebied. Voor deze leerlingen wordt vanaf groep 7 met ouders en leerling expliciet gesproken over de onderwijs- en ondersteuningsbehoeftes en de overstap naar het voortgezet onderwijs. Deze gesprekken worden genoteerd in ParnasSys en dragen bij aan een betere afstemming met ouders en leerling over wat de school wil bereiken en een goede overgang naar het voortgezet (speciaal) onderwijs.

Extra ondersteuning wordt in het VO in Zuid-Kennemerland in verschillende vormen aangeboden: a) Trajectvoorzieningen, b) Leerwegondersteuning bij leerachterstanden, c) Zorgscholen voor leerachterstanden en sociaal-emotionele ondersteuningsbehoefte, d) Praktijkonderwijs, e) Individuele arrangementen, f) Voortgezet speciaal onderwijs cluster 3 en 4. De aanvraag van extra ondersteuning vindt plaats middels een multidisciplinair overleg. Deze procedures staan beschreven in [De Overstap](#).

Hoofdstuk 5 Expertise en professionalisering

5.1 Expertise van personeel

Op de Sint Bernardusschool beschikken diverse teamleden over expertise.

- Specialist hoogbegaafdheid
- Specialist rekenen en ERWD
- Specialist cultuur
- Specialist Kanjertraining
- Er zijn meerdere leerkrachten die zich verder professionaliseren door middel van het volgen van een masteropleiding. Er zijn leerkrachten met een (pre)master Educational Needs en master Pedagogiek.

Voor meer informatie wordt verwezen naar het schoolplan, hoofdstuk personeelsbeleid.

5.2 Professionalisering

De Sint Bernardusschool heeft als visie de basiskwaliteit van de leerkrachten zo hoog mogelijk te houden. Op basis van de schoolanalyses wordt gekeken welk onderdeel van het pedagogisch of didactisch handelen aandacht behoeft.

In het schooljaar 2021-2022 heeft het team zich verder geprofessionaliseerd op didactisch gebied door middel van een EDI – teamtraining. In het schooljaar 2022-2023 heeft het team zich geprofessionaliseerd op pedagogisch gebied door het volgen van de vervolgentraining van de Kanjertraining. Bij iedere atelierronde krijgen leerkrachten begeleiding van vakdocenten; deze scholing richt zich zodoende op de culturele en kunstzinnige competenties van de leerkrachten om, met meer 'culturele bagage' kwalitatief sterke kunstateliers neer te zetten. Daarnaast wordt het team in het schooljaar 2022-2023 begeleid door 1801 op het gebied van rekenonderwijs.

Naast de teamscholingen is er voldoende gelegenheid tot professionalisering via de TWijsAcademie en leerkrachtmiddagen gefaciliteerd door het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zuid-Kennemerland.

Voor meer informatie wordt verwezen naar het schoolplan, hoofdstuk personeelsbeleid.

Hoofdstuk 6 Samenwerkingspartners

6.1 Ketenpartners

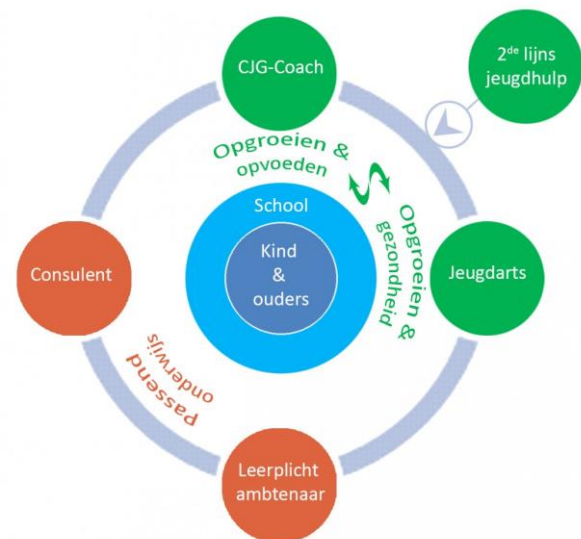
Als het gaat om de zorg voor de brede ontwikkeling van kinderen, werken wij samen met meerdere organisaties. Hieronder staan onze belangrijkste ketenpartners vermeld:

1. GGD, schoolarts en schoolverpleegkundige: Alle kinderen in groep 2 en 7 worden gescreend.
2. Centrum van Jeugd en Gezin (CJG): De school heeft een vaste CJG- coach, hij/ zij is het aanspreekpunt voor de school.
3. Logopedie: De school werkt samen met verschillende logopedische praktijken, waaronder Logopedie Haarlem, Logopedie Haarlem- Oost, Logopedisch Centrum Haarlem en Haarlem Logopedie.
4. Dyslexie Collectief: Wanneer leerlingen in aanmerking komen voor dyslexieonderzoek werken wij samen met het Dyslexie Collectief. Op donderdagen wordt dyslexiebehandeling in de school gegeven door gespecialiseerde logopedisten.
5. Leerplichtambtenaar

6.2 Kernteam onderwijs en jeugdhulp

De school en de jeugdhulp werken vanuit de eigen verantwoordelijkheid samen aan het integraal begeleiden van een leerling.

Er is op de school gestructureerd overleg tussen school (intern begeleider en directeur) en CJG, GGD, Samenwerkingsverband en de leerplichtambtenaar in de vorm van het kernteam. Sinds het schooljaar 2017 – 2018 komt het kernteam tweemaal per schooljaar samen. Daarnaast hebben CJG en GGD regelmatig een overlegmoment met de school.

Hoofdstuk 7 Ondersteuningsmiddelen

Zoals beschreven in dit schoolondersteuningsprofiel heeft de school ervoor gekozen om toe te werken naar een 'hoog' niveau van basisondersteuning. De ondersteuningsmiddelen vanuit het Samenwerkingsverband worden op de Sint Bernardusschool ingezet om de basiskwaliteit, basisondersteuning en de extra ondersteuning te financieren.

Uit: [Ondersteuningsplan](#) van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zuid-Kennemerland (p.11):

"De doelstelling van passend onderwijs is niet het aantonen van extra onderwijsbehoeften en daar middelen aan te koppelen, maar het onderwijs zodanig aan te passen dat een extra onderwijsbehoefte geen belemmering meer vormt. De basisscholen kunnen dus geen extra middelen aanvragen door het aantonen van extra onderwijsbehoeften. Het samenwerkingsverband geeft scholen direct de beschikking over de ondersteuningsmiddelen waarmee zij extra ondersteuning op maat en tijdig kunnen inzetten. Het bedrag wordt bepaald door het aantal leerlingen van de school (lump sum financiering). Een school kan deze extra middelen op school inzetten om de basisondersteuning verder te verbreden. Dit kan met expertise vanuit de school of met expertise van buitenaf. Als de basisschool binnen de basisondersteuning extra aandacht besteedt aan één leerling, kan zij dit laten zien middels een ontwikkelingsperspectief (OPP). Als er ondersteuningsmiddelen specifiek op leerlingniveau zijn ingezet, dient dit hierin opgenomen te worden. De school kan er ook voor kiezen om de ondersteuningsmiddelen te gebruiken voor het inkopen van een tijdelijke plaatsing op het gespecialiseerd onderwijs. Dan worden de middelen ingezet voor extra ondersteuning die de school zelf niet kan organiseren. De mate waarin de middelen ingezet worden op de school zelf, als verbreding van de basisondersteuning of als extra ondersteuning in het gespecialiseerd onderwijs, verschilt dus per basisschool."

Voorbeelden basiskwaliteit:

- Materialen voor het geven van kwalitatief goede RT en pre- teaching voor de breedtegroep in de groep.

Voorbeelden basisondersteuning:

- Inzet van een onderwijsassistent voor het uitvoeren van extra leestijd met leerlingen (bijv. Ralfi- en Connect lezen van het leesprotocol).
- De rekenspecialist wordt vrij geroosterd om rekenondersteuning (ERWD) te geven. De specialist hoogbegaafdheid krijgt tevens tijd voor het organiseren van de projectklas.
- Een leerkracht die kindercoaching en Rots en Water kan verzorgen in de school.
- Projecten, gastlessen en materialen voor de projectklas / en het plusaanbod worden bekostigd vanuit de ondersteuningsmiddelen.
- Het laten uitvoeren van psychologische onderzoeken ten behoeve van het in kaart brengen van de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van leerlingen.
- Inzet van intern begeleiding voor de coördinatie van de kwaliteitszorg in de school en begeleiding van leerkrachten.

Voorbeelden extra ondersteuning:

- Leerlingen volgen de Day a Week- School.
- Leerlingen hebben een (tijdelijke) plaats op een S(B)O- school.
- Leerlingen met een arrangement vanuit cluster 2, Auris.
- Leerlingen met een arrangement vanuit cluster 1, Koninklijke Visio.
- Leerlingen met een TLV I (basisonderwijs), vanwege medische redenen.